

AWE Mainta

E DIFERENCIA DEN NOTICIA

THE CASINO AT THE RITZ-CARLTON,
ARUBA TA ANUNCIA UN EXTRA OPCION PA DIA 22 DI NOVEMBER

GANAN E MERCEDES-BENZ G-CLASS 2024 OF \$200,000 CASH!

ARUBA AIRPORT AUTHORITY N.V. **2**

AEROPUERTO DI ARUBA A INICIA SESION “FALAMOS PORTUGUÊS”

PA ENGRANDECE E EXPERIENCIA
DI E BIAHERONAN FOR DI BRASIL

FLITSPALEN POR CAUSA MENOS VIOLACION DI LEY Y MEHORA SIGURIDAD NA ARUBA?

AWE Mainta.NL **25**

**POLITIEK DEBAT 2024:
ARUBAANSE PARTIJLEIDERS PRESENTEREN
PLANNEN VOOR DE TOEKOMST**

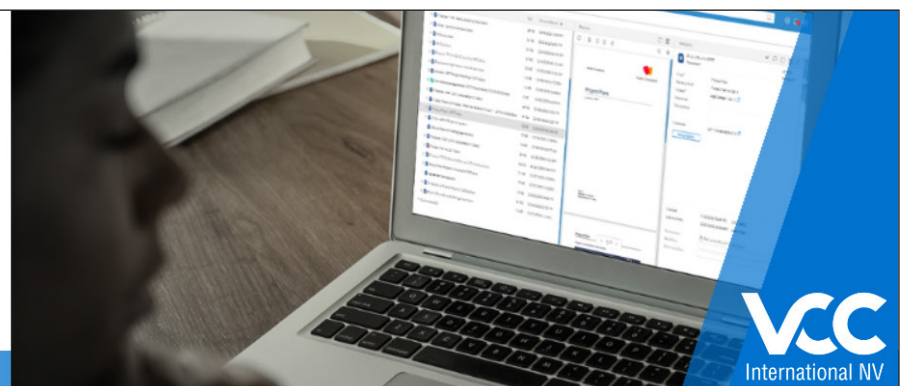
WHAT VS WHERE?

Stop Searching!

M-Files
Document Management

- System Neutral, Metadata Driven
- Cloud, On-Premises, or Hybrid
- Automated Workflows and Security
- Seamless Integration with: Microsoft Office,
- Dropbox, GoogleDrive, DocuSign, AdobeSign

Tel. 583-7072 | info@vcc-int.com | www.vcc-int.com

VCC
International NV

Aruba Airport Authority N.V:

Aeropuerto di Aruba a inicia sesion “Falamos Português” pa engrandece e experiencia di e biaheronan for di Brasil

COMPROMETI pa duna un servicio excepcional y unico, Aruba Airport Authority den colaboracion cu Aruba Tourism Authority recientemente a cuminsa cu e iniciativa “Falamos Português – Happiness in Every Language”, un programa dedica specialmente p’esnan cu ta atende cu e turistanan, diseña pa mehora e experiencia di biahe p’e bishitantenan procedente di Brasil. E prome sesion a tuma luga dia 4 di november.

Cu e slogan “Happiness in Every Language”, e proyecto tin como meta pa ekipa e personal di aeropuerto y comunidad cu e habilidadnan di idioma y cultura cu ta fundamental pa duna un miho bonbini n’e bishitantenan di Brasil y di mes manera asisti e biaheronan cu ta papia e idioma Portugues. Entre e participantenan tin personal di Inmigracion, Douane, taxista, personal di AAA y ATA pero tambe personanan cu ta traha den e industria hotelero.

Falamos Português lo inclui un serie di sesion interactivo dirigi pa instructor renombra di idioma, Gilda Orfao, kende ta forma parti di The Fishline Team, un compania specialisa den traduccion. E programa ta consisti di cinco grupo, cu lo atende un total di cuater sesion, cu a cuminsa den luna di november y lo continua te cu luna di januari. Ta premira cu mas o menos 100 participante lo forma parti di e sesionnan, e participantenan ta traha den diferente funcion na aeropuerto di Aruba y ta interactua regularmente cu turista.

E programa aki, “Falamos Português – Happiness in Every Language”, ta coincide cu e ruta nobo di Gol Airlines for di São Paulo pa Aruba, programa pa lansa tres vuelo semanal entrante 18 di december. Cu un cantidad creciente di bishitante for di Brasil, Falamos Português ta un stap esencial pa garantiza cu nan ta sinti nan mes na cas for di e momento cu nan pone e prome stap riba nos isla Aruba. T’e intencion cu na final di e curso, e hendenan por comunica di un miho manera cu e turistanan y di e manera aki sigui brinda un servicio excepcional.

“Nos ta comprometi pa crea un experiencia acogedor p’e bishitantenan di tur parti di mundo y nos sa cu idioma por hunga un rol grandi den esey”, asina Jo-Anne Arends, Aviation Business Development Executive, a expresa. El a continua bisando cu: “Pa medio di Falamos Português, nos tin como meta pa laga e bishitantenan Brasileiro sinti e calor y hospitalidad cu Aruba ta conoci p’e”.

Flitspalen por causa menos violacion di ley y mehora siguridad na Aruba?

CU e cantidad creciente di violacion di ley di trafico y e scarsedad di personal na Cuerpo Policial Aruba (KPA), ta birando cada biaha mas dificil pa mantene regla di trafico efectivamente. Un posibel solucion cu a demostra di ta exitoso den hopi pais t'e implementacion di flitspalen. E tecnologia aki no solamente lo baha e presion di trabao riba polis, pero tambe lo contribui na mas siguridad riba e careteranan di Aruba.

E cantidad di boet cu ta wordo duna riba un base regular ta indica un problema profundo: hopi automobilista ta ignora e limitenan di velocidad y otro reglanan di trafico, resultando den situacionnan peligroso y un aumento den accidente. Cu e scarsedad actual di personal na KPA, ta irealistico pa ehecuta tur control di trafico manualmente. Flitspalen por ofrece un solucion eficiente aki, ya cu nan ta activo 24/7 y no ta rekeri presencia humano.

E beneficio principal di flitspalen ta cu nan tin un efecto disuasivo. Investigacionnan for di diferente pais ta muestra cu chauffeurnan ta adapta nan velocidad ora nan sa cu tin flitspalen presente, resultando den menos accidente y un red di carretera mas sigur. Na Hulanda y Reino Uni, por ehempel, flitspalen ta un metodo comproba pa reduci tanto violacion di limite di velocidad como incidentenan grave di trafico.

Ademas, flitspalen por nifica un impulso financiero pa gobierno. E entradanan di boet por wordo uza pa financia proyectonan di siguridad di trafico y mehoracion di infraestructura, sin cu esaki ta bay a costo di otro fondonan publico. Esaki ta crea un sistema sostenibel unda reglanan di trafico ta wordo manteni y na mes momento ta genera medionan financiero pa mas mehoracion.

Critica riba flitspalen hopi biaha ta draai rond di e argumento cu nan ta wordo uza como “mashinnan di placa”. Sinembargo, den un contexto unda KPA no tin suficiente personal pa controla trafico continuamente, e uzo di tecnologia ta hustamente un paso logico. Door di instala flitspalen, polis por enfoca riba otro tareanan importante, mientras cu violadonan di ley ta wordo documenta y castiga automaticamente.

E siguridad di ciudadanonan t'e prioridad mas halto y reduciendo violacion di ley di trafico ta contribui n'e bienestar di tur usuario di caminda. Pues, flitspalen no ta solamente un solucion pa atende violacionnan, pero tambe un manera pa salba bida y haci e uzo di polis mas eficiente. Esaki ta haci e implementacion di flitspalen un inversion valioso p'e futuro di Aruba.

WIN \$12,000

THE CASINO AT
THE RITZ-CARLTON
ARUBA

EVERY SATURDAY TILL NOVEMBER 16TH

For more information visit our Casino VIP Desk it will be our pleasure to assist you!

OPINION PUBLICO

Gerencia importa y e luchanan di e forza laboral di Aruba

E industria di turismo di Aruba, e pilar di nos economia, pa hopi tempo a ta un fuente di orguyo y empleo pa miles di local. Sinembargo, tras di e escenario, tin un problema creciente cu ta exigi atencion: e influx di gerentenan di afo cu hopi biaha ta mina y marginalisa trahadonan local. Esaki no ta djis un asunto di estilo di gerencia; e ta un desbalance cu ta afecta seguridad laboral, moral den e lugha di trabou y oportunidadnan pa Arubianonan den nan propio pais.

Un di e hustificacion recurrente pa contrata gerentenan di exterior t'e percepcion cu trahadonan local ta "floho" of "indisciplina." E narrativa aki a bira asina radica cu hopi biaha e ta wordo tuma como un excusa standard. Pero ta berdad? Of e ta un etiketa conveniente pa hustifica trece un forza laboral externo cu por alinea miho cu e interesnan di cierto stakeholders?

Hopi Arubiano trahando den turismo ta raporta cu nan ta sinti nan mes menosprecia of sofoca pa gerencia di afo. E

gerentenan aki, no familiar cu e dinamica cultural di e isla, tin biaha ta faya pa fomenta un ambiente inclusivo. En bes di esey, nan por pusha empleadonan local un banda, tin biaha pa haci luga pa mas trahado for di nan propio rednan den exterior. E practica aki no solamente ta interumpi e mercado laboral pero tambe ta crea un cultura di faboritismo y exclusion.

Ta importante pa reta e stereotipo cu Arubianonan falta disciplina of etica di trabou. Al contrario, hopi empleado local ta orguyoso di contribui n'e exito di e industria di turismo. Nan ta trece ideanan valioso, conocimiento cultural y un hospitalidad caluroso cu no por wordo replica p'esnan no familiar cu e identidad di e isla. Sinembargo, ora enfrente cu trato despectivo of opresivo for di gerencia, motivacion por sufri, creando un profecia cu ta cumpli su mes cu ta perpetua e mito di e "Arubiano floho."

E pregunta cu nos mester haci ta: pakico no ta wordo haci mas pa inverti den liderazgo local? Programanan di entrenamiento y mentor pa Arubianonan por empodera nan pa drenta den rolnan gerencial, sigurando cu e industria ta beneficia di hende cu ta comprende tanto e standardnan global di turismo como e contexto local. E enfoka aki por cera e diferencia entre expectativanan internacional y bienestar comunitario.

E tempo a yega pa nos reevalua e impacto di gerencia importa riba e forza laboral di Aruba. Nos realmente ta fomentando un industria cu ta sostene e desaroyo y reconocimiento di talento local, of nos ta perpetuando un ciclo unda Arubianonan ta wordo mira como participantenan di segundo clase den nan propio economia? Pa un futuro sostenibel, nos mester cambia e narrativa aki y haci luga pa nos propio hendenan na mesa, no solamente den e camber di personal.

OTRO PERSPECTIVA
Cu Marilu

The Casino at The Ritz-Carlton, Aruba ta anuncia un extra opcion pa dia 22 di November Gana E Mercedes-Benz G-Class 2024 of \$200,000 Cash!

THE Casino at The Ritz-Carlton, Aruba a caba di anuncia cu lo brinda un extra opcion den nan Luxury Wagon Giveaway unda cu nan ta rifa un Mercedes-Benz G-Class 2024. Dia 22 di November Aruba lo conoce e feliz ganado.... cu awo lo tin e opcion di bay cu e Mercedes-Benz G-Class 2024 of \$200,000 cash!

Tur bishitante por participa te cu 22 di November pa 9:30pm, pa ricibi ticket di rifa pa por participa.

Por haya ticket di rifa di e siguiente manera:

- Cada 300 punto riba slot machines / \$150 theoretical win na weganan di mesa = 1 ticket di rifa
- Cada check di \$150 na Casa Nonna New York, BLT Steak y Divi Lounge = 1 ticket di rifa

Riba 22 di November lo tin un total di 50 finalista competiando den e gran final pa bira e feliz ganado di e Mercedes-Benz G-Class 2024 of \$200,000 cash!

Tin cuatro manera pa bira un finalista:

- Sorteonan tur diasabra te cu 16 di November (cu \$12,000 den premio): **31 finalista**
- Golden Key dia 16 di November: **2 finalista** pa 11:00pm
- Top Player's Race dia 21 di november: **9 finalista** pa 10:00pm
- Last Chance Drawing dia 22 di November: **8 finalista** (lo wordo selecta for di 5:00pm te cu 10:00pm)

E ganado di e Mercedes-Benz G-Class 2024 of \$200,000 cash lo wordo selecta dia 22 di november pa 11:30pm na The Casino at The Ritz-Carlton, Aruba.

E bishitantenan di The Casino at The Ritz-Carlton, Aruba ta super entusiasma pa cu e campaña aki, mirando cu nan tin e oportunidad pa gana e auto luhoso aki of \$200,000 cash. The Casino at The Ritz-Carlton, Aruba ta sumamente orguyoso di por sigui trece promocionnan innovativo, brinda servicio di alta calidad y ta garantisa un experiencia unico. Tambe The Casino at The Ritz-Carlton, Aruba ta ofrece nan Elevate Loyalty Program unda nan clientenan fiel por goza di beneficienan exclusivo.

The Casino at The Ritz-Carlton Aruba ta ofrece un servicio di alta calidad y ta garantisa un experiencia unico. Pa mas informacion tocante con pa participa pa gana e Mercedes-Benz G-Class 2024 of \$200,000 cash, por bishita The Casino at The Ritz-Carlton, Aruba su VIP Desk of por yama na 527-2276/ 527-2277 y nan lo asisti cu tur detayenan di con pa participa y GANA.

THE CASINO AT
THE RITZ-CARLTON
ARUBA

**\$200,000 OR
LUXURY WAGON**

Receive one (1) raffle ticket for every 300 points /\$150 theoretical win or with every \$150 check at Casa Nonna New York, BLT Steak or Divi Lounge.

NOVEMBER 22, 2024 - 50 FINALISTS

One (1) lucky winner of \$200,000 Cash or the Luxury Wagon 2024!

WEEKLY DRAWINGS TILL NOVEMBER 16TH	GOLDEN KEY DRAWING NOVEMBER 16TH	TOP PLAYER'S RACE DRAWING NOVEMBER 21ST	LAST CHANCE DRAWING NOVEMBER 22ND
--	--	---	---

The Casino at The Ritz-Carlton, Aruba encourages Responsible Gaming.

Pakico un solo Dios ta conduci na tanto division?

A pesar di e creencia comparti den un solo Dios, divisionnan religioso ta keda un paradoha impactante den comunidatnan di fe rond mundo. E motibonan p'e fragmentacion aki ta profundamente hancra den naturalesa humano, historia y interpretacion. Comprension di pakico un enfoque divino comparti ta conduci na division por ilumina e interaccion compleho entre fe, poder y cultura.

Na prome luga, interpretacion di textonan religioso ta un causa principal di division. Escrituranan sagrado hopi biaha ta contene enseñansa profundo y tin biaha ambiguo cu ta permiti pa multiple lectura. Desacuerdonan riba doctrinan manera salvacion, e naturalesa di Dios y ritualnan a conduci n'e formacion di sectonan distinto. Den cristianismo, disputanan riba practicanan manera bautismo y e Eucaristia a duna origen na varios denominacion, for di catolicismo te protestantismo y mas leu. Di mesun manera, den Islam, debatenan riba liderazgo despues di e morto di profeta Muhammad a causa un division den ramanan Sunni y Shia.

Contexto cultural y historico tambe ta hunga un rol significativo. Religion ta wordo practica den sociedadnan specifico y e lensnan cultural aki ta forma con enseñansa ta wordo comprendi. E expansion di cristianismo den Europa a resulta den interpretacionnan cu tabata diferencia grandemente for di esnan den Medio Oriente of Africa, conduciendo na tradicion y practicanan religioso distinto. Durante siglonan, e diferencianan aki a solidifica den rama y faccionnan separa. Tribalismo humano, e tendencia natural pa alinea cu gruponan similar y exclui otronan, ta exacerba e divisionnan aki mas ainda. E instinto aki ta crea un mentalidad di “nos contra nan” hasta entre hendenan cu fundamentalmente ta kere den e mesun Dios.

Luchanan di poder y disputanan di autoridad historicamente a impulsa divisionnan religioso. Lidernan buscando influencia por desafia doctrina of jerarquian existente, formando sectonan nobo ora nan puntonan di bista wordo rechasa. E Reforma Protestante, lidera pa Martin Luther, ta un ehempel prominente, unda conflictonan teologico y politico cu e Iglesia Catolico a conduci na un cambio sismico den practica cristian. Dinamica similar a forma divisionnan den otro religionnan grandi, destacando con e buskeda di poder por fractura unidad.

Mientras cu religion por ta un fuente di unidad, su interseccion cu interpretacion humano, diversidad cultural y dinamicanan di poder hopi biaha ta conduci na division. Ta esencial pa reconoce cu e divisionnan aki ta mas un refleho di naturalesa humano y influencianan social cu intencion divino. Door di compronde e raisnan di e divisionnan aki, comunidatnan di fe por enfoca riba balornan comparti manera amor, compasion y respet mutuo, fomentando un caminda mas inclusivo pa dilanti.

8 november 2024

VACATURES Land Aruba

- Financieel medewerker (DVG)
- Junior ICT medewerker (KPA)
- Projectmedewerker ontwerp en planning (DOW)
- Groepsopvoeder (BOC)
- Medewerker Informatisering en automatisering (GDS)
- Controleleider (CAD)
- Accountant (CAD)

Aplica
awe

Bin forma
parti di e
desaroyo di
nos isla

Kijk voor meer informatie op onze website:
hrportaal.drh.gov.aw/vacatures

Pakico abuso di adulto mayor no ta wordo denuncia

Skirbi pa drs. Melva Croes-Yáñez

HOPI pais tin ley cu ta obliga pa denuncia casonan di abuso/maltrato di adultonan mayor. Maske cu tin leynan obligatorio pa haci denuncia, abuso di adulto mayor ta sigui di ta un crimen insuficientemente raporta tambe na Aruba.

Algun motibo cu un adulto mayor lo no raporta of haci un denuncia, ta:

- E no por haci un denuncia, debi na su capacidad fisico of mental.
- E ta depende di e abusado pa ricibi atencion y cubri su necesidadnan basico.
- E ta teme di represaya di parti di e abusado.
- E ta teme cu si e haci un denuncia, e abuso lo pone'le porta for di e instancia di cuida.
- E ta sinti berguensa pa bisa un hende cu un ser keri ta hacie'le daño, ta viol'e of ta probecha di dje.
- E ta preocupa cu si e haci un denuncia, e abusado ta haya su mes confronta cu problema pa su via; esaki ta specialmente asina ora e abusado ta un hende cerca di dje of un hende cu e ta preocupa p'e.
- Si e haci denuncia di abuso of violencia sexual, autoridadnan lo NO tum'e (e victima) na serio debi na su edad (Edadismo) of suposicion riba su capacidad mental.

Algun forma di abuso pa pone atencion riba dje ta entre otro:

- Abandono
- Abuso Emocional
- Explotacion of abuso financiero
- Negligencia
- Abuso Fisico
- Abuso Sexual

Kico ta e señalnan cu por observa ora ta trata di abuso di adulto mayor.

- Mientras hopi di e sintomanan aki tambe por ta un resultado di cierto condicionnan fisico of di medicina/droga, ora nan aparece, ta ora pa investiga mas profundo pa determina y remedia nan causa/ origen.

Ora NO por splica e señalnan aki pa motibo di remedi / droga, esaki por ta un indicacion di un abuso / maltrato di e adulto mayor.

E señalnan por ta relaciona cu entre otro:

- Golpi, kemadura, corta of cicatriz inexplicable.
- Falta di higiena basico, falta di cuminda y awa adecua of di paña limpi y apropiada.
- Falta di cuida medico, bril, looprek, wandelstok, djente, audífono, remedi.
- Wowo hundi of perde peso inexplicable.
- Ulcera/ Herida di cama.
- Ignora / rechasa of bula pipa asina menciona e lesion(nan).
- Miedo of sospecho irasonabelmente halto.
- Falta di interes den contacto social.
- Cambio inexplicable of inusual den comportamiento.
- Sangramento vaginal of anal inexplicable.
- Malesa venerico of infeccionnan vaginal.
- Señalnan di cuida insuficiente y/of recibonan No paga a pesar di ta conta cu

recursonan adecua.

- Retiro di sumanan cuantioso di cuentanan bancario di e Adulto Mayor of otro actividad inusual na cahero automatico (ATM).

Si abo ta sospecha of a observa e señalnan aki riba, no deha di haci uzo di bo derecho y obligacion civico y tuma contacto cu autoridat of informa bo mes riba e siguiente Website di Ministerio Publico di Aruba: <https://omaruba.com/aanwijzing-relatie-neel-geweld/>

Educacion Profesional Intermedio

"Pa forma profesionalismo y personalidad"

Colegio Educacion Profesional Intermedio (EPI) roept sollicitanten op voor de volgende vacatures voor het schooljaar 2024-2025:

Er wordt gezocht naar enthousiaste teamplayers met liefde voor hun vak en voor het onderwijs, die als inspiratie en voorbeeld voor de nieuwe generatie kunnen dienen.

➤ Docent Economie	2 VB	– instructietaal Nederlands
➤ Docent Nederlands	1 VB	– instructietaal Nederlands
➤ Docent Pedagogiek	2 VB	– instructietaal Nederlands
➤ Docent Wiskunde/Rekenen	1 VB	– instructietaal Nederlands

Vereisten:

- 2de graad onderwijsbevoegdheid of gelijkwaardig met voldoende praktijkervaring;
- Goede beheersing van de instructietaal;
- Ervaring in het bedrijfsleven is een pré;
- Studentgerichtheid (de student staat op de eerste plaats).

Profiel:

- Een professionele houding en plichtsgetrouw;
- Goede didactische kwaliteiten en communicatieve eigenschappen;
- Flexibel met betrekking tot innovatieve processen binnen het beroepsonderwijs;
- Gevorderde computervaardigheden.

Arbeidsvoorwaarden:

Salariëring en overige arbeidsvoorwaarden zijn conform het Landsbesluit bezoldiging onderwijspersoneel en andere wet- en regelgeving.

Informatie:

Voor verdere informatie m.b.t. bovenstaande vacatures kunt u zich richten tot: afdeling HR van Colegio EPI, via e-mail hr@epiaruba.com of via tel. + (297) 5258726/746

Interesse:

Stuur dan uw schriftelijke sollicitatie, vergezeld van een curriculum vitae en kopieën van diploma's, uiterlijk **17 november 2024** aan: mevrouw Angelique M. C. Danker, Algemeen directeur Colegio EPI, Venustraet # 3, per mail hr@epiaruba.com.

Hipocresia pa voto:

Politiconan di Aruba lo corda despues di 6 di december?

MIENTRAS cu dia di eleccion ta yegando, Aruba ta testigo di un ciclo familiar: *politiconan ta haci rondanan pa sigura voto apelando na gruponan di poder influyente, NGO, pensionado y comunidad en general*. E aumento diripiente di interes den e problemanan di e comunidad y e “plannan” pa atende cu nan no ta nada nobo.

Pero kico ta sosode despues cu e votonan ta conta y e campaña ta stop? Pa hopi, e contesta ta desanimando y hopi cla: ***E promesanan ta keda archiva y nan voznan ta keda silenciosa te n’e siguiente ciclo electoral.***

E persecucion di votonan door di acerca e gruponan influyente ta un strategia hopi gasta. Politiconan ansioso pa reforsa nan posibilidad ta corteja e organisacionnan aki cu promesa grandioso y oido comprensivo. E NGOonan cu ta boga incansablemente pa causanan social y ambiental ta wordo elogia y invita pa “dialogo” unda cu e politiconan ta reclama un consciencia nobo y apoyo pa nan agenda. E pensionadonan, cu a dedica nan bida na contribui na desaroyo di Aruba, ta ricibi garantia di miho sosten y miho condicionnan di bida. Comunidad di menos recurso, cu hopi biaha ta sinti nan mes maringa of ignora, ta bira e centro di discurso y manifestonan cu ta priminti mas inclusion y representacion.

E gruponan di poder aki tin un influencia significativo y ta representa miles di voto potencial. Un politico cu ta involvi publicamente cu e comunidadnan aki ta gana credibilidad inmediato y e percepcion di ta un lider cu ta tende y actua. Sinembargo, e teatro politico aki hopi biaha tin un fecha di expiracion: 7 di december, e dia despues di e eleccion. E pregunta berdadero ta si e reunion y promesanan aki lo conduci na un cambio sostenibel of si nan ta simplemente hermentnan pa ganashi temporal.

Ta facil pa politiconan bisa cu nan “tin un plan” ora camaranan ta flash y banderanan di eleccion ta bula. Sinembargo, ta hopi mas dificil pa nan cumpli cu ne una bes cu e enfoke publico ta desaparece. E pensionadonan cu a ser priminti un miho cuido medico, mas sosten financiero of maneho pa garantiza nan bienestar, por ta cu e promesanan aki lo desaparece sin laga un rastro atras asina cu a sigura e victoria.

E NGO cu a ricibi promesanan di asociacion y accion legislativo ta mira cu nan e-mailnan ta keda sin contesta, mientras cu e comunidad en general ta sinti e impacto di negligencia mientras e problemanan cu nan a presenta ta wordo ignora un biaha mas.

E cinismo cu hopi Arubiano ta sinti pa cu compromiso politico no ta sin motibo. E patronchinan a bira asina predicibel cu casi nan ta spera: *Un enfoke intenso riba problemanan comunitario durante e temporada di campaña, solamente p’e enfoke ey desaparece te ora e proximo eleccion ta na caminda*. E practica di atencion temporal aki no solamente ta genera desilusion, pero tambe ta socava e confiansa den e sistema politico en general.

E biaha aki, e Arubiano mester exige mas. No ta suficiente pa tende discursonan cuidadosamente elabora of wordo disuadi p’e bishitanan repentino di e politiconan n’e eventonan local. Votadonan mester analisa e antecedentenan di e candidato y haci preguntanan dificil riba con nan ta planea pa cumpli cu nan promesanan mas leu di e dia di eleccion. E politico cu a priminti di apoya e pensionadonan lo presenta n’e proximo reunion di presupuesto? Esnan cu a priminti representacion p’e gruponan minorista pa un maneho cu ta promove igualdad y inclusion real lo defende?

Gruponan di influencia, NGO y lidernan comunitario mester responsabilisa politiconan mas leu di nan palabranan. Reunionnan di contacto, reportahe di progreso y foronan publico unda cu lidernan por wordo cuestiona riba nan accionnan (of falta di nan) mester ta un practica standard. Manteniendo e presion, e gruponan aki por garantiza cu e promesanan politico no ta bira promesanan bashi, lubida e dia despues cu e resultadonan electoral wordo anuncia.

Dia 7 di december no mester marca e fin di e compromiso politico, sino e comienzo di un fase nobo den cual lidernan ta demostra cu nan promesa di campaña tabata mas cu simpel hermentnan pa sigura voto.

E pueblo di Aruba merece lidernan cu ta comprometi c’un cambio real y ta sigui tende hopi despues cu e urnanan ta warda.

Organisacion di
Pensionado Publico di Aruba

Organisacion di Pensionado Publico di Aruba

Vision y mision

OPPA ta aspira un futuro caminda tur ex-empleado publico cu a baha cu pensioen, por disfruta di un bida digno, sigur y feliz den un comunidad cu ta reconoce nan y ta aprecia nan contribucion n'e desaroyo di e pais. OPPA ta desea pa nos tin un comunidad unda e pensionadonan, e adultonan mayo por tin un bos, cu gobierno y instancianan ta duna nan atencion y traha cu nan interes den mente, cu ta percura pa nan por gosa di suficiente recursonan financiero pa biba un bida trankil y di nivel apropia.

Mision di OPPA ta pa representa y defende e derecho y interes di su miembronan, promove nan bienestar y seguridad financiero y segura cu nan por tin un calidad di bida optimal. E mision aki di OPPA ta hancra den articulo 3 sub b di su statuto completamente revisa cu a bin na vigor na aña 2023. OPPA tin como obhetivo pa atende cu interes material y inmaterial di su miembronan.

Interesnan principal ta pensioen, poder di compra, cuido y salubridad, bienestar social, vivienda, impuesto p'e pensionado publico. Temanan inmaterial ta p.e. cuestionnan etico, eutanasia, cultura y identidad, balor y normanan, derecho di opinion y expresion di esaki. OPPA ta sali na vanguardia di su miembronan y tur otro pensionado.

OPPA ta tuma un posicion fuerte como interlocutor profesional y igual pa delibera y dicidi conhuntamente riba topiconan cu ta concerni e pensionadonan. OPPA su directiva ta consisti di miembronan cu diferente conocimiento profesional y hopi experiencia di trabou. OPPA ta contribui den forma constructivo pero tambe critico na desaroyo di maneho riba temanan relevante p'e pensionado.

Den e siguiente seccion nos kier bisa algo di e interesnan material relevante.

Pensioen

OPPA ta di opinion cu un bon pensioen ta representa un pensioen fiho y rasonabel cu cual un pensionado por hiba un bida di nivel aceptabel, trankil sin mucho dolor di cabez y no mester depende di otro hende, financieramente. Miembronan di OPPA ta ricibi mensualmente un pensioen di Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba (APFA). Durante nan bida laboral nan a contribui cu e fondo di pensioen pa ora cu nan stop di traha cu 65 aña, nan ricibi un suma pa paga nan gastonan mensual di vivienda, cuminda, utilidad, transporte. Si resta algo por spaar esaki of gast'e na cosnan cu ta trece placer den e

bida diario. Banda di esaki e miembronan di OPPA ta ricibi pensioen di biehes (AOV) di Sociale Verzekeringsbank (SVb), cu tur persona cu a biba na Aruba desde su 15 aña ta ricibi.

E suma di pensioen aki ta varia segun e añanan di estadia na Aruba cu ta un maximo di Afl. 1265,- pa un pensionado. Tambe e pensionado ta ricibi un reparatietoeslag cu e pensioen.

Poder di compra

OPPA ta mantene su mes na altura di costo di bida na Aruba y ta informa su miembronan riba esaki. OPPA ta analisa inflacion, gastonan di importacion di material, subida of bahada di tarifanan di utilidad, etc. E asuntonan aki ta afecta directamente e poder di compra di e pensionadonan.

Cuido y salubridad

Aruba tin actualmente alrededor di 28 mil pensionado, di cual e grupo di 80+ aña ta aumentando. Esaki ta conoci como "dubbele vergrijzing". Mas bieu un persona bira mas e peticion pa cuido y salubridad ta aumenta. Ta conoci cu adultonan mayo cu mas frecuencia ta sufri di malesanan cronico, locual ta exigi mas di tratamento medico y medicamento. Bira bieu ta trece cu ne cu mester duna cuido n'esnan cu sea ta biba ainda den nan cas of ta biba den casnan di cuido. Casnan di cuido subsidia door di gobierno no tin suficiente luga pa tuma mas adulto mayo y casnan di cuido priva ta costa hopi placa.

Bienestar social

Un pensionado feliz ta encera cu e ta gosa di un bon salud fisico y mental, ta rondona pa famia y amistadnan y ta participa na actividadnan. P'e pensionado ta hopi importante pa biba den un comunidad cu ta apreci'e, cu ta trat'e cu respet, cu ta comunica cu n'e y no ta exclui'e pasobra el a bira bieu.

Vivienda

Mayoria di nos pensionadonan durante nan bida laboral a percura pa nan yega na nan propio cas. Yegando edad di pensioen nan yiunan a sali di cas y cas a bira grandi. Ta bin acerca cu mantencion di un cas ta costa placa y e prijsnan di material a subi substancialmente. Esaki ta trece cu ne cu hopi pensionado kier haya un vivienda mas chikito, di prijs rasonabel, den un bario sigur. Lamentablemente e casnan aki no ta disponibel of tin un huur hopi halto.

Den e articulonan cu lo sigui nos lo elabora mas riba e diferente topiconan.

Memey di biontonan fuerte y condicionnan extremo

Candela di mondi na California ta forza miles pa evacua

MILES di residentenan di California a ricibi ordo pa evacua mientras cu un candela di mondi ta sigui destrui areanan cerca di Moorpark, mas o menos 40 miya noordwest di Los Angeles. E candela, cu a cuminsa diaranson trempan, a wordo intensifica p'e biontonan fuerte di Santa Ana y condicionnan seco, poniendo miles di cas y structura den peliger.

Gobernador di California, Gavin Newsom, a confirma cu mas di 10.000 ordo di evacuacion a wordo emiti y ayudo federal a wordo sigura pa sostene e esfuersonan di bombero. Actualmente, aproximadamente 3.500 edificio ta bou di menasa inmediato di e vlamnan. E Servicio Meteorologico Nacional a pronostica un reduccion significativa den e intensidad di biento pa diahuebs anochi, pero condicionnan pa peliger halto di candela ta permanece na vigor.

Hefe di bombero di Ventura County, Dustin Gardner, a describi e velocidad y intensidad di e candela di mondi como “peligrosamente rapido”, añadiendo cu e tabata destruyendo tur cos den su caminda, incluyendo yerba-, area- agricola y structuranan. Imagen dramático y grabacionnan di video di e area ta revela nubianan diki di huma cubriendo barionan, mientras cu e vlamnan ta sigui plama sin control. Autoridadnan a raporta cu dos persona a wordo trata pa inhalacion di huma, pero afortunadamente, ningun lesion significativo a wordo raporta entre e bomberonan.

Autoridadnan local a conseha residentenan den e condadonan di Sur di California pa keda vigilante pa peligernan adicional di candela, incluyendo

posibel interrupcion di coriente y caymento di mata debi n'e biontonan fuerte. Como respu-esta n'e crisis, e Ciudad di Ventura a publica riba medionan social, urgiendo residentenan pa conserva awa pa sigura cu bomberonan tin suficiente recurso pa combati e candela. Mas di 20 scol na Ventura County a anuncia cera-mento como un precaucion di siguridad.

E candela di mondi aki, alimenta pa un evento di biento di Santa Ana, a expande rapida-mente—di un 0.5 miya cuadra inicial te na mas di 16 miya cuadra den algun ora, segun Associated Press. Biontonan di Santa Ana, tin biaha yama “biontonan diabel”, por yega rafaga di 70 pa 80 mph, creando condicionnan ideal pa candelanan di mondi crece y plama na un velocidad alarmante.

E aumento den frecuencia y intensidad di candela di mondi na California ta wordo frecuentemente conecta cu cambio climatico.

Cientificonan a observa un aumento di cinco biaha den areanan kima den noord y central California durante lunanan di zomer entre 1996 y 2021, compara cu decadanan anterior. Mientras cu no tur candela por wordo directa-mente atribui na cambio climatico, exper-tonan ta nota cu aumento di temperatura y condicionnan prolonga di seca, exacerba pa cambio climatico, ta haci clima extremo di candela mas comun.

Mientras cu e estado ta enfrenta un otro temporada destructivo di candela, residente y oficialnan ta preparando p'e impactonan a largo plaso, subrayando e necesidad critico pa preparacion pa candela y resiliencia climatico den comunidnan vulnerabel.

Avianca

Bishita

Medellin

Cuminsando na **US\$100** pa round trip

RESERVA AWO!
www.avianca.com

AUA
AEROPUERTO INTERNACIONAL REINA BEATRIX
www.airportaruba.com

Balanan preto cu holo stinki riba beachnan di Sydney identifica como 'fatberg' straño

LUNA pasa, e beachnan popular di Sydney, incluyendo Bondi y Coogee, tabata inesperadamente yena cu miles di balanan preto cu holo stinki, causando ceramento di beach y iniciando investigacionnan riba nan origen misterioso. Cientificonan awor a resolve e misterio, revelando cu e esferanan preto aki ta, en realidad, mini "fatberg" - masanan desagradabel componi di desperdicio humano, droga y vet.

Ora cu salbabidanan a nota e balanan preto na mita di october, autoridad inmediatamente a cera shete beach y a emiti advertencianan na publico, consehando nan pa evita di mishi cu of landa cerca die formacionnan straño. Testnan inicial a sugeri cu e balanan por ta resto di azeta sin refina, posiblemente indicando un derame di azeta.

Sin embargo, analisis adicional di investigadonan n'e Universidad di New South Wales (UNSW) a revela un composicion hopi mas repugnante. Segun e investigado principal, Profesor Asociado Jon Beves, e fatbergnan tabata componi di feces humano, acidonan graso, metamfetamina, cabey humano y desperdicio di cuminda, entre otro substancianan perturbador.

"Nan ta hole absolutamente desagradabel," Beves a bisa e medio di comunicacion Australiano 9News. Su colega, Profesor William Alexander Donald, a ripiti e advertencia, bisando, "Mi no lo kier landa cu nan."

Fatbergnan, tipicamente haya ta blokia riolering di ciudad, ta forma ora cu vetnan, azeta y graso ta solidifica rond di desperdicio den awa residual. Nan ta conoci pa yega tamañonan enorme, manera e famoso fatberg di 330 ton cu a blokia un riolering na Birmingham, Reino Uni, na 2021. Sin embargo, contrario na fatbergnan tipico, e balanan preto aki tabata contene un mescla peculiar di awa residual y kimiconan, incluyendo droganan recreativo y rastronan farmaceutico, aumentando preocupacionnan tocante contaminacion a lo largo di e costa di Sydney.

Mientras cu e origen preciso di e fatbergnan ta keda insigur, expertonan ta sospecha cu nan por origina di descarga di awa residual of un derame di un barco pasando. E Autoridad di Proteccion di Medio Ambiente di New South Wales (EPA) a considera varios causa potencial pero ainda no a confirma e fuente exacto, debi n'e composicion compleho di e fatbergnan y exposicion prolonga na awa di lama.

E incidente inusual aki ta subraya e retonan continuo di contaminacion y maneho di desperdicio den areanan costero, como tambe e impactonan impredecibel di desperdicio mixto riba medio ambiente marino.

End of the Year
**Fundraising
DINNER**
14 DECEMBER 2024
75 \$ P/P
TO RESERVE YOUR SEATS
EMAIL TO INFO@AUTISMOARUBA.ORG

Logos at the bottom: FARA, Amsterdam Manor Beach Resort Aruba, and Autista.

Un manera controversial pa combati violencia

NA El Salvador, un prizon di siguridat haltu y grandi yama Cecot ta wanta algun di e criminalnan mas peligroso di e nacion. Conoci como e “*Centro di Confinamento di Terrorismo*,” el a wordo construi pa contene miles di miembronan di gang y lidernan di crimen organisa cu antes tabata responsabel pa terrorisa El Salvador. Situa na Tecoluca, e facilidad aki ta refleha e enfoke severo di Presidente Nayib Bukele pa combati criminalidad. Mientras cu hopi ciudadano ta yama e siguridat nobo bon bini, e condicionnan estricto di Cecot a lanta preocupacion entre gruponan di derechonan humano.

E prizon, cu ta alberga entre 10.000 y 20.000 preso, ta contrasta fuertemente cu e facilidatnan anterior cu tabata sobrepobla. Cu su dak haltu y su vloernan impecablemente limpi, Cecot ta parece mas un bodega industrial cu un prizon tipico. E celnan ta tene gruponan di preso bou di vigilancia

constante. Presonan ta biba sin comodidad—sin matras, sin pertenencianan personal y acceso limita na aire liber. Guardianan ta mantene vigilancia 24 ora pa dia y presonan ta pasa mas di 23 ora pa dia den confinamento, cu solamente pasonan cortico pa eheericio of servicjonan religioso.

E medidanan di siguridat di Presidente Bukele, incluyendo Cecot, ta parti di un represion mas grandi bou di un estado di emergencia di dos aña. Mas di 80.000 persona, mas cu 1% di e poblacion di El Salvador, a wordo deteni mientras autoridadnan ta intenta desmantela rednan di gang. Algun detenido ainda ta wardando huicio y defensoran di derechonan humano ta argumenta cu e condicionnan na Cecot ta excesivamente duro. Juan Carlos Sánchez di e Fundacion di Debido Proceso di Ley ta señala cu e falta di derechonan basico—manera suficiente cuminda, contacto humano y esfuersonan di rehabilitacion—ta viola standardnan internacional.

Sin embargo, pa hopi Salvadoreño, e reduccion den violencia ta tangibel. Un tempo plaga pa algun di e tasanen di asesinato mas haltu globalmente, e nacion a mira e tasanen di criminalidad baha drasticamente. Residentenan na San Salvador awor ta sinti nan mes suficientemente sigur pa laga nan yiunan bay scol of biaha nan so. Salvador Molina, un tata di dos yiu, ta describi e sentido nobo di siguridat como transformativo. “*Nos ta sinti nos mes sigur*,” Molina ta bisa, splicando con e presencia militar visibel a trece tranquilidad na su famia.

Aunke criticonan ta etiketa e metodonan di Bukele como dictatorial, simpatisadonan ta argumenta cu su politicanan agresivo a restaura siguridat den e cayanan y a elimina e miedo cu un tempo tabata domina bida diario. Cecot y e administracion di Bukele ta refleha e balansa compleho entre siguridat publico y derechonan humano—un debate cu ta sigui provoca scrutinio tanto domestico como internacional. Pa awor, e prizon ta keda un simbolo poderoso, aunke controversial, di e guerra implacable di El Salvador contra criminalidad.

avianca
the sky belongs to all of us

AUA
ARUBA AIRPORT AUTHORITY

Ban Colombia!

BOOK MESORA! avianca.com

Bogota

Medellin

Gabinete nobo di Donald Trump:

Elon Musk, RFK Jr. y Dana White liderando e grupo

CU Donald Trump recientemente eligi como e di 47 presidente di Merca, ta anticipa cu e lo forma un gabinete audaz y no convencional pa Cas Blanco. Entre su posibel escogencianan tin figuranan prominente di negoshi, personalidadnan di media y aliadonan leal cu ta alinea estrechamente cu su vision di **“Make America Great Again”** (Haci Merca Grandi Atrobe). Ata un bista di e candidatonan mas probabel p’e administracion nobo di Trump.

Elon Musk: Hefe di eficiencia gubernamental

Trump ta planea establece un comision nobo di auditoria gubernamental lidera pa Elon Musk, e CEO biyonario di Tesla y SpaceX. Conoci pa su pensamiento innovativo, Musk lo supervisa un auditoria amplio di agencianan federal pa identifica desperdicio y ineficiencia. Aunke algun ta critica e semehansa aki cu organismonan existente manera e Oficina di Maneho y Presupuesto, Trump y Musk ta argumenta cu un perspectiva di sector priva por reforma gasto federal. E asociacion estrecho di Musk cu Trump, solidifica pa donacionnan significante na campaña y un respaldo publico, ta marca un cambio significativo den direccion di integra lidernan di negoshi di alto perfil den rolnan federal.

RFK Jr.: Zar di salud

Trump tambe tin intencion di nombra Robert F. Kennedy Jr. na un rol unico supervisando agencianan di salud fuera di e cuadro standard di Departamento di Salud y Servicionan Humano. Conoci pa su puntonan di bista controversial riba salud publico, Kennedy lo tin como meta reforma agencianan manera CDC, FDA y

NIH. Kennedy, kende a cambia di postula como independiente pa respalda Trump, a expresa ambicionnan pa atende asun-tonan manera fluoridacion di awa, apelando na defensoran di reforma di salud y e base di Trump pareu.

Dana White: Candidato pa secretario di prensa

Presidente di UFC, Dana White, un otro aliado di Trump, a surgi como un escogencia favorito pa Secretario di Prensa di Cas Blanco. Durante e discurso di victoria di Trump, White a subi escenario, criticando apasionadamente e tendencia di media y elogiando personalidadnan online cu a sostene Trump. E estilo combativo di White ta resona cu e sostenedonan di Trump, kendenan ta balora su estilo di comunicacion directo y energetico. Mientras cu algun ta critica e aparicionnan publico no convencional di White, hopi ta kere cu e ta encarna e enfoque directo y asertivo cu por defini e strategia di media di e administracion.

Lidernan di politica exterior y siguridad nacional

Den politica exterior, Robert O’Brien, ex consehero di siguridad nacional, ta un candidato principal pa Secretario di Estado, reflehando su aliniacion continuo cu e puntonan di bista di Trump riba sigur-

idad nacional. Senador di Tennessee, Bill Hagerty y senador di Florida, Marco Rubio, tambe ta den contienda, conoci pa nan politicanan exterior agresivo y aliniacion cu e postura internacional di Trump.

Team economico y di tesoreria

Pa tesoreria, Trump ta supuestamente considerando peso pesonan financiero manera e economista di Fox News, Larry Kudlow, CEO di JPMorgan Chase, Jamie Dimon y e administrado di fondo di cobertura, John Paulson. E candidatonan aki ta refleha e enfoque di Trump riba desregulacion y expansion economico, aunke e historia di Dimon di remarcanan critico tocante e liderazgo di Trump ta lanta pregunta tocante su disponibilidad pa acepta e rol.

Siguridad nacional y defensa

Tom Homan, ex director interino di Inmigracion y Aduana y Chad Wolf, ex Secretario interino di Siguridad Nacional, ta candidatonan fuerte pa lidera esfuerzonan di inmigracion y siguridad nacional. Ambos homber ta conoci pa nan politicanan estricto di inmigracion, aliniando cu e promesanan di Trump pa reforsa siguridad na frontera.

Mientras Trump ta prepara pa asumi e cargo, su escogencianan di gabinete ta refleha un combinacion unico di innovacion corporativo, lealtad y un vision cla pa reforma gubernamental. Su escogencianan ta señala un empuhe pa reforma e estructura tradicional di gobernacion Mericano, cu un enfoque riba eficiencia cu mentalidad empresarial, reforma fuerte di salud y medidanan robusto di siguridad.

DEPORTE

DEPORTE@AWEMAINTA.COM

Chaco Taekwondo Academy ta cla pa Best of the Best 2024

Stimami. Sterilisami.

REGISTRA AWO

Y BENEFICIA DI NOS SUBSIDIO CU TA
CUBRI TE CU 45% DI E COSTO DI
STERILISACION DI BO MASCOTA Y UN
MICROCHIP GRATIS!

PA MAS INFORMACION BISHITA:
WWW.STIMAMISTERILISAMI.COM

CHACO Taekwondo Academy bou guia di Grand Master Melvin Rasmijn, Master Miguel Genser y Master Yoshmar Wever tin nan team den training y ta cla pa enfrenta e Paisnan internacional.

Despues di Ultimate Taekwondo Cup unda cu Chaco Taekwondo Academy su team a gana e copa, e tres trainernan a cera cabes hunto cu un solo meta y ta pa cla pa Best of the Best cu ta dia 16 di November den Centro di Barrio Brazil.

Chaco Taekwondo Academy situa na Scol Basico Kudawecha no solamente ta train e muchanan pero tambe ta papia cu nan den grupo y individual y ta splica nan mas di kico nan ta bay haci den Best of the Best.

Chaco Taekwondo Academy ta conta cu 18 atleta cu ta mentalmente y fisicamente cla pa enfrenta cualkier atleta for di Merca den Best of the Best. Nan ta bay Brazil pa gana den Best of the Best.

Medaya di plata na torneo internacional di beach volleyball

ATLETANAN Eddy Toro y Thelion Coutinho a representa Aruba den e competencia organisa pa “CAZOVA” (Caribbean Zone Volleyball Association) y na e Circuito di “NORCECA” (North Central America Caribbean Volleyball Confederation) cu a tuma luga na Bonaire.

Den e competencia di “CAZOVA” Aruba a duna un bon presentacion y a bay wega final contra Trinidad y Tobago. Nan a logra bin cu Medaya di Plata cas y a demostra nan potencial y cu mester tene cuenta cu nan!

Den e competencia di “NORCECA” Aruba a duna bon bataya pero den e competencia aki Aruba a sali cortico. Atletanan Eddy y Thelion sigur ta prospectonan pa futuro. Na e dos competencianan aki nan demostra nan habilidad y a competi ariba un bon nivel.

Aruba Volleyball Association ta orguyoso di atletanan Eddy y Thelion cu a duna un bon prestacion den nan salida como duo atletanan di Beach Volleyball y nan a hunga cu determinacion pa asina logra e di 2° luga den CAZOVA Tournament.

Un PABIEN grandi ta bay na e duo atletanan Eddy y Thelion.

Mirrors Beauty Academy ta ofrece e siguiente servicionan

Laba
Corta
Blowdry
Keratina
Cold Wax

Tinja
Highlights / Mechitas
Ombre / Californiana
Bayalage
Peinado

Makeup
Threading
Barberia
Manicure
Pedicure

Y
mucho
mas!

Tel. Alejandro: 564-4412 of 582-0110 • Whatsapp: 732-0110 of 566-0110 • Adres: Ponton 76 - Suite #3

Den Champions League**Morto di fanatico ta entristece victoria di Bayern Munich**

E victoria di Bayern Munich di 1-0 den Champions League contra Benfica diaranson a wordo opaca p'e morto tragico di un fanatico cu a experencia un emergencia medico durante e wega. E fanatico a wordo atendi pa paramedico y polisnan den e tribuna pero lamentablemente a fayece na caminda pa hospital.

E ambiente sombrio tabata evidente den e stadion di Bayern poco despues di comienso di wega mientras e situacion medico tabata desaroyando. Fanaticonan di Bayern rapidamente a scoge pa stop cu nan canto y gritonan usual como muestra di respet, creando un ambiente keto pa gran parti di e wega. E grupo di sostenedornan Club Nr. 12 a anuncia riba medionan social, “Bida ta bin prome cu deporte,” y a

expresa nan condolencia n'e famia y amigonan di e fanatico, declarando cu nan no lo reanuda nan apoyo vocal usual p'e resto di e wega.

Aunke e gol di cabes di Jamal Musiala na di 67 minuut, asisti pa Harry Kane, a sigura e di dos victoria di Bayern den e fase di grupo di Champions League, e celebracion a keda keto. Hungadonan, incluyendo e mediocampista Konrad Laimer, a haya sa di e morto di e fanatico solamente despues di e wega, cu Laimer compartiendo condolencia: “Nos ta desea e famia forsa... y nos ta pensa riba tur esnan envolvi.”

E incidente a laga fanatico y hungadonan di Bayern refleha riba e importancia di comunidad y bida mas leu cu e deporte, poniendo un pausa respetuoso riba loke di otro manera lo tabata un anochi triunfante.

APPAREL

BOAT ACCESSORIES

TOD-MAR

Facebook: TodomarAruba | Twitter: @TodomarAruba | Instagram: TodomarAruba | Phone: +297 585 0555

FISHING TACKLE

FIBERGLASS PRODUCTS

Prome cu pelea cu Jake Paul

Mike Tyson su perdida di peso dramático y problema di salud

E leyenda di boxeo Mike Tyson recientemente a revela cu el a perde 26 liber debi na un ulcera severo cu a bolbe lanta, forsendo e pa pospone su pelea hopi anticipa cu e strea di media social Jake Paul mas prome e aña aki. E campeon di peso pisa di 58 aña a bira malo durante un vuelo di Miami pa Los Angeles na mei, experienciando nausea y sacando sanger, loke a pone paramediconan na LAX hib'e di urgencia pa atencion medico. Tyson a describi e experiencia como uno cu a menasa su bida, compartiendo cu el a hasta cuestiona su propio sobrevivencia.

"Mi a puntra e dokter si mi tabata bay muri y e no a bisa no," Tyson a corda. *"El a bisa cu nos tin opcionnan sin embargo y ta e ora ey mi a bira nervioso."* El a splica cu su ulcera, cu tabata dos y mey inch hanco y activamente sangrando, a caus'e dolor significativo y perdida di peso rapido. *"Mi a perde 26 liber. Bo por imagina esey?"* el a bisa, expresando frustracion riba e contratiempo net ora el a yega condicion maximo. *"Mi no kier muri den un camber di hospital; mi kier muri den e ring,"* Tyson a declara, enfatisando su determinacion pa bolbe na training y bringa.

E ulcera cu a bolbe lanta a retrasa e pelea di Tyson cu Paul, inicialmente programa pa juli. Awor programa pa 15 di november na AT&T Stadium na Texas, e evento ta spera di atrae te cu 80.000 fanatico. A pesar di su problemanan di salud reciente, Tyson a sigui padilanti cu training riguroso, supuestamente participando den sesionnan di eher-

cicio di seis ora. Mientras tanto, Paul, cu ta bin di un victoria di knockout riba Mike Perry na juli, ta drenta e pelea cu un record di 10-1.

E choke aki entre e icono veterano y e strea den ascenso ta priminti di ta un di e eventonan di boxeo mas mira di aña, aunke hopi fanatico ainda ta preocupa pa e salud di Tyson den e ring. Tyson no a bringa profesionalmente desde 2005, aunke el a competi den un pelea di exhibicion contra Roy Jones Jr. na 2020.

e Poder den Mi

TUMA NOTA

di esnan cu ta feliz pa bo felicidad,
y ta tristo pa bo tristesa.
Nan ta e hendenan cu merece
e luga special den bo curason.

 e Poder den Mi

Kylian Mbappé a keda afo di seleccion di Francia

Pa weganan di Nations League contra Italia y Israel

KYLIAN Mbappé, capitan di e seleccion nacional di Francia y delantero strea di Real Madrid, a wordo inesperadamente laga afo di e ultimo seleccion di Francia pa nan proximo weganan di Nations League contra Italia y Israel. E deci-

sion a wordo confirma p'e entrenador principal di Francia, Didier Deschamps, ora cu e seleccion di 23 hungado a wordo anuncia, causando discusion amplio den e mundo di futbol.

Deschamps a splica cu el a yega n'e decision aki despues di varios combersacion cu Mbappé, enfatisando cu e tabata un escogencia haci especificamente p'e weganan aki y no mester wordo mira como un exclusion permanente. *"Mi tabatin varios discusion cu ne,"* Deschamps a señala. *"Mi a pensa riba dje y mi a tuma e decision aki p'e grupo di weganan aki. Mi ta kere ta miho di e manera aki."*

El a clarifica cu e ausencia di Mbappé no tabata relaciona cu ningun problema fuera di cancha y a sigura cu e decision tabata basa riba loke el a sinti tabata miho p'e team den e instancia specifico aki. *"Kylian tabata kier bin,"* Deschamps a bisa, añadiendo cu e no tabatin nada di haber cu *"problemanan no deportivo"* y enfatisando e importancia di e presuncion di inocencia.

E ausencia di Mbappé ta bin na un momento critico pa Francia, cu actualmente ta tras di Italia den nan grupo di Nations League despues di un derota di 3-1 na cas na september. Mientras tanto, e mediocampista Adrien Rabiot a wordo yama bek p'e seleccion y Lucas Chevalier di Lille a ricibi su prome yamada como portero, añadiendo caranan nobo n'e aliniacion di Deschamps.

E movimiento sorprendente aki lo laga fanaticonan wak di cerca pa mira con Les Bleus ta bay sin nan capitan strea y si su ausencia lo impacta nan posicion den e Nations League.

COME IN WE'RE OPEN

JUNGLE Cafe
BREAKFAST LUNCH

**CAYA HARMONIA 1. LOKAAL 2
NOORD (PATRAS CITGO SASAKI)**

@junglecafe

Contaminacion door di plastic ta transformando tur sistema terrestre

UN estudio di e Centro di Resiliencia di Stockholm (SRC), a conclui cu e contaminacion pa plastic ta modificando e procesonan di e sistema terrestre. E fenomeno tin potencial pa empeora e cambio climatico, e perdida di biodiversidad y e acidificacion di awa marino.

E investigadonan a revisa e trabaonan pre-existente riba e marca ambiental di plastic pa compronde e interaccionnan di nan efecto den cuadro di e 9 limitenan planetario. A determina cu e tipo di polucion aki ta afecta tur e metanan estableci. *“E impactonan di e polimeronan den e skemanan natural ta compleho y ta interconecta. E trabao aki ta muestra claramente con plastic ta actuando pa destabilisa e sistema,”* Sarah Cornell, científico di SRC a señala.

Tur aña ta produci mas di 500 milyon ton di plastic na nivel mundial. Solamente 9% ta recicla. E fabricacion di e producto riba gran escala y e falta di mecanismo cu ta garantiza su neutralisacion a generalisa e proliferacion di e microplasticnan. E contaminantenan *“ta tur caminda, for di top di Mount Everest te n’e parti di mas profundo di Mariana,”* e informe ta alerta.

E autornan ta afirma cu e contaminacion plastico no mester aborda solamente como un problema di residuo. Nan ta sostene cu ta fundamental atende e fluhonan di material den cada fase di desaroyo di e productonan. *“Ta necesario considera e ciclo di bida completo, cuminsando p’e extraccion di combustibel fossiel y e produccion primario di polimeronan plastic,”* Patricia Villarrubia Gomez, autor principal di e articulo, ta destaca.

E lucha contra plastic

Cerca di 98% di e plasticnan di un solo uzo ta wordo fabrica for di combustibel fossiel. E shete empresanan lider den e produccion di polimeronan tambe ta domina e industria di hidrocarburo, di acuerdo cu e banco di dato Statista. E specialistanan di SRC a observa cu ta existi barera grandi pa obtene informacion confiabel debi e inconsistencia den e registranon, e falta di standard ta unifica y e scarsedad di detaye metodologico. Nan ta señala cu esaki ta obstaculisa e implementacion di

maneho efectivo di mitigacion.

Villarrubia-Gomez ta añadi cu e falta di rapport fidedigno ta impedi cu humanidad tin consciencia pleno riba e situacion. *“Hopi biaha ta considera cu e plasticnan ta algo cu ta haci nos bida facil y cu e por “haci limpi facilmente” unabes cu converti e sushi. Nada mas aleha di e realidad. (E materialnan aki) ta traha di e combinacion di miles di substancia kimico. Hopi di nan ta perhudicial p’e ecosistemanan y salud humano. Nos mester compronde cu un combinacion di componente toxico cu cual nos ta interactua tur dia,”* el a indica.

E miembronan di e Organisacion di Nacionnan Uni lo discuti na final di e luna aki e tratado internacional riba plastic. E version preliminar di e convenio ta impone recorte n’e produccion di polimero balora na casi 712 mil milyon dollar. E industria a expresa un oposicion fuerte. Den e ultimo negociacionnan di e acuerdo, cu a tuma luga na april di e aña aki, a participa 196 grupo di cabildeo.

“Tin un gran mayoria di pais cu si kier un tratado di regla global, cu ta propone rekisito comun pa aplica directamente riba e plastic nocivo,” Nadia Balducci, especialista riba plastic y economia circular di Fondo Mundial pa Naturalesa, a expone, den un declaracion haci den e medio Mongabay. *“Sinembargo ta existi otro grupo di nacion cu interes den combustibel fossiel cu ta hiba n’e debatenan nan prioridadnan geopolitico y economico, retrasando e posibel avancenan aki,”* el a añadi.

Aruba Bank ta anuncia activacion oficial di Sentoo pa pago local na Aruba

Cu un donacion na Fundacion 'Ban Uni Man Pa Cria Nos Muchanan'

ARUBA Bank ta anuncia e activacion oficial di Sentoo pa pago local na Aruba. Esaki ta un colaboracion cu ta revolucionando manera con negoshinan y clientenan ta haci transaccion a base diario.

Pa celebra e ocasion special aki, Aruba Bank a haci un donacion na fundacion 'Ban Uni Man Pa Cria Nos Muchanan,' cu ta aporta na nan pilar di "We Care, We Build", pa asina promove y duna un man na iniciativa local den nos comunidad. E gesto aki ta pone enfasis riba Aruba Bank su compromiso pa comunidad, alabes ta demostra cu e tecnologia nobo cu Sentoo ta ofrece ta facil pa uza.

Empoderando negoshinan cu transaccionnan mas facil y rapido

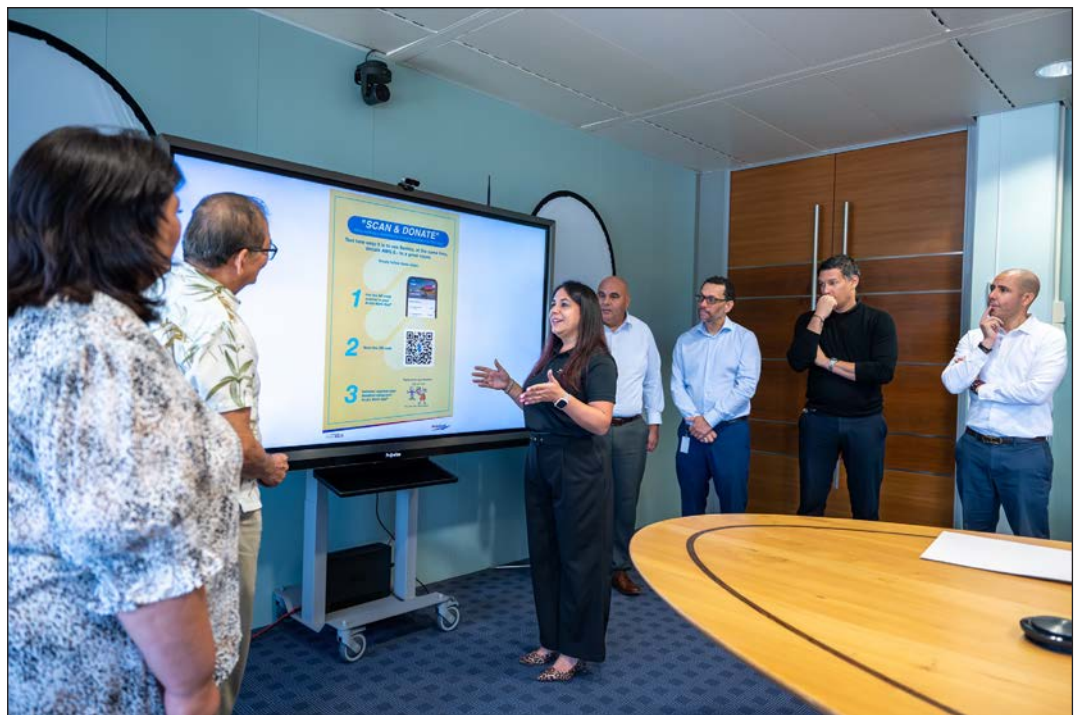
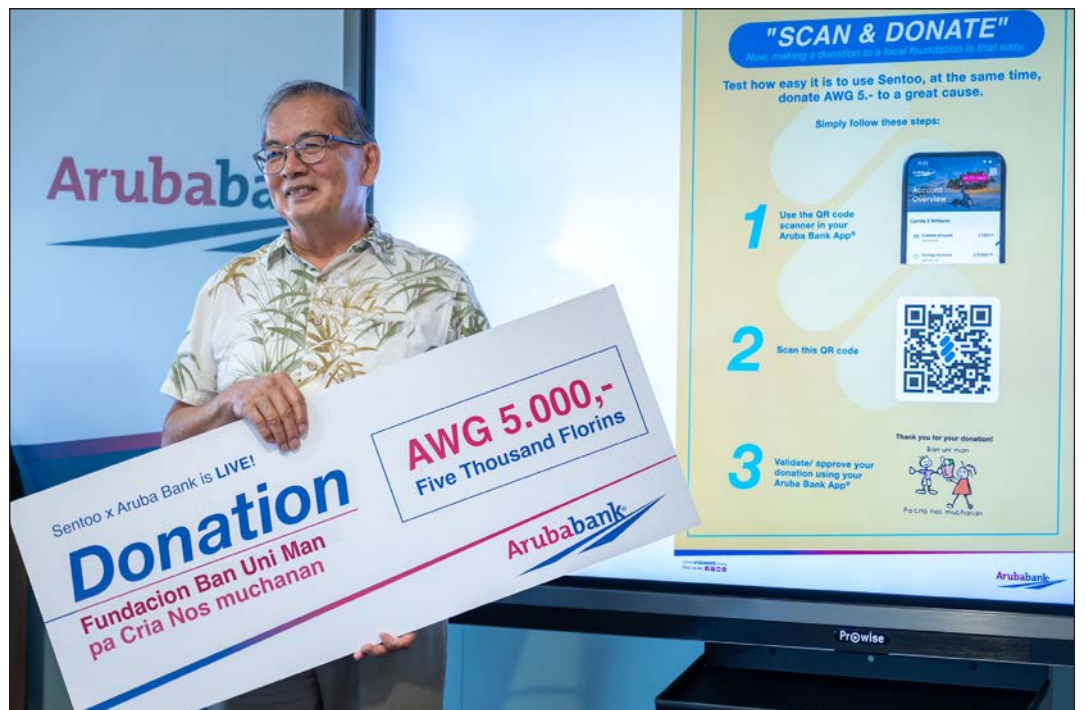
Negoshinan cu tin un cuenta di negoshi na Aruba Bank ta cualifica automaticamente pa pago via Sentoo. E integracion cu Sentoo ta simpel, permitiendone negoshinan pa adopta e solucionnan innovativo di pago di Sentoo rapido y facilmente: www.arubabank.com/Sentoo-For-Business. Haya sa con pa bira un negoshi usuario di Sentoo y haci uzo di e solucionnan innovativo di pago, bishita e website di Sentoo awe mes.

Mehora experiencia di consumidornan

Clientenan di Aruba Bank por haci uzo di Sentoo, ora di paga na negoshinan cu ta parti di e programa di pago di Sentoo. Pa mas informacion, bishita www.arubabank.com/pay-with-sentoo.

Tur cliente di Aruba Bank cu haci un donacion via Sentoo di AWG 5 na Fundacion 'Ban Uni Man Pa Cria Nos Muchanan', entre e periodo di november 7 – november 22, ta participa pa GANA AWG 250.-.

Bishita nos website aki www.arubabank.com/pay-with-sentoo y experiencia con facil e ta pa haci un pago via Sentoo. Alabes, bo ta contribui na un bon causa, door di yuda recauda fondo pa 'Fundacion Ban Uni Man Pa Cria Nos Muchanan'. E fundacion aki ta yuda duna desayuno na muchanan den necesidad, na scolnan di kleuter, scol primario y scol secundario.

A gradua di Universidad di Aruba, Maria G. Louwe

DIAHUEBS, 7 november, 2024, a gradua na e Facultad di Ley na Universidad di Aruba, Maria G. Louwe.

El a gradua defendiendo su master tesis titula:

“Handhavingsinstrumenten ter bescherming van de Arubaanse mariene flora en fauna, nu en in de toekomst.”

Miembronan di e comision di examen tawata:

dhr. mr. dr. Michiel Heldeweg

mw. mr. Hannah Meijer

mw. mr. Brechtje Huiskes

Universidad di Aruba ta felicita Maria G. Louwe cu su logro.

CARIBBEAN CINEMAS
VIP
A PREMIUM EXPERIENCE

Caribbean Cinemas
PASEO HERENCIA

COMFORT, FOOD AND COCKTAILS

FOR SHOWTIMES AND ONLINE TICKETING:
WWW.CARIBBEANCINEMAS.COM

☎ **787-999-3292**

📷 @caribbeancinemasaruba

📘 Caribbean Cinemas Aruba

DOWNLOAD OUR APP

GET IT ON Google Play

Download on the App Store

Departamento di Asuntonan Economico

Ta invita e comunidad di Aruba pa bin disfruta di e Aruba Showcase Event II

DEPARTAMENTO di Asuntonan Economico, Comercio y Industria ta invita tur hende di Aruba pa asisti na Aruba Showcase Event II, cu lo tuma luga diasabra, 9 di november 2024, na Plaza Comercio, un luga recientemente revitalisa y ta situa na e ex parkeerplaats di Brenchie na Playa ('schuin tegenover' di El Gaucho Restaurant).

E evento aki ta un oportunidad unico pa bin celebra e talento local di Aruba, cu un variedad amplio di productonan di calidad halto y unico. E Aruba Showcase Event II lo presenta productonan local, creativo y original, manera pica Arubano, cosmetica natural, chuculati, arte, moda sostenibel y mas. E ta un evento familiar y tur hende di Aruba ta keda cordialmente invita pa explora y bin cumpra e productonan autentico di nos isla, mientras bo ta apoya y sostene nos empresarionan local.

Detaye di e evento:

- **Fecha:** Diasabra, 9 di november 2024
- **Orario:** 6:30pm – 9:00pm
- **Localidad:** Plaza Comercio, Oranjestad (ex parkeerplaats di Brenchie na Playa, 'schuin tegenover' di El Gaucho Restaurant)
- **Entrada:** Gratis

E banda di 'NFuzion' lo ta presente pa anima e publico y crea un ambiente festivo.

Departamento di Asuntonan Economico, Comercio y Industria mediante su unidad Exprodesk, ta busca constantemente oportunidadnan pa nos empresarionan local expone y bende nan productonan y servicio. Nos ta compromete na sostene y desaroya nos economia, door di sostene nos empresarionan chikito y mediano, y asina apoya nos comunidad comercial.

Nos ta invita mas empresarionan local pa haci uzo di e oportunidad pa exhibi nan productonan riba e Webpage Aruba Showcase, cu lo amplia e alcance di nan producto globalmente. E plataforma ta un gran oportunidad pa expone productonan di Aruba riba mercado mundial.

Nos ta invita e comunidad di Aruba riba Plaza Comercio diasabra awor, pa sostene nos empresarionan local y cumpra productonan autentico di Aruba.

Ban Cumpra Local y Sostene nos Hendenan!

Organisacionnan social ta uni pa carga e vision ‘Sosten pa Mayor’

DIAMARS 5 di november Comision Vision Pedagogico a organisa un “kickoff event” cu a conta cu un sala yen di profesional cu ta lanta tur dia pa traha na bienestar di nos muchanan. E evento aki ta cera un trayectoria caminda organisacionnan riba tereno social a pasa aden hunto y cu sosten tecnico di UNICEF Hulanda pa por yega na un vision colectivo pa “Sosten pa Mayor” aki na Aruba.

Na mes momento e evento ta marca un inicio di un proceso unda lo duna e vision aki bida door di wak con cada organizacion cu a aporta na esaki por carg’e. Pa e ocasion historico aki un delegacion di cinco persona di UNICEF Hulanda como tambe un delegacion di Corsou cu ta consisti di tres miembro di nan Comision Pedagogico a bin presencia e desaroyo aki di cerca.

Sra. Ytske van Winden como un experto di UNICEF cu amplio experiencia internacional riba e tereno di sosten pa mayor a haci un presentacion y a elabora riba e importancia di tin un vision y e elementonan esencial cu e ta wak den e vision cu Aruba a desaroya. El a remarca especificamente cu e proceso cu e ta wak riba nos isla ta uno cu e no a topa den tur e diferente paisnan cu el a traha y cu e colaboracion y union cu tin riba e tema aki ta impresionante.

Si nos wak e Tratado Internacional di Derecho di Mucha, e papel cu mayornan ta hunga ta uno importante, manera naturalmente boso sa caba. Lantamento di mucha ta parti di un fundeshi importante di un sociedad fuerte y sano. Ora cu mayornan sinti nan apoya, muchanan tin mas chens pa crece den un ambiente cu ta nifica cu nan por desaroya nan potencial completo. Ora cu tur mucha por haci esaki, nos comunidad tambe ta prospera a largo plaso.

E Comision Vision Pedagogico a ser instala desde 2016 y ta presidi door di Departamento di Asunto Social y tin como miembro tur e instancianan cu tin como meta principal diario pa duna mayornan sosten. E organisacionnan aki ta: Fundacion Pa Nos Muchanan, Tienda di Educacion, Wit Gele Kruis y Fundacion Respeta Mi.

E comision ta conta cu un sosten di aproximadamente 30 organizacion cu tambe ta carga e vision pa lanta muchanan den un ambiente safe y amoroso pa nan por desaroya nan capacidad maximo.

Nan ta compronde cu cada famia tin su propio situacion, pregunta, y decisionnan cu nan mester tuma. Pa e motibo aki mes ta esencial pa nos sigura cu mayornan tin e recursonan y sosten cu nan mester pa guia nan den e biahe aki.

MADBOR Consultancy

Documento Comercial y Support

- Oferta / Presentacion
- Programa di rekisitonan
- Citacion
- Informacion
- Contrato (*den concepto*)

Operacion

- Analisis di Proceso
- Descripcion di Proceso
- Descripcion di Protocol

Apoyo Empresarial

- Mediacion
- Consulencia/ Consejo
- Comercialisacion

Documentacion oficial (di e empresa) :

- Prepara
- Verifica
- Traduccion-4 idioma:
(*Ingles, Hulandes, Spaño, Papiamento*)

Priva

- Scirbi carta (oficial) - 4 idioma
- Traha Curriculum Vitae
- Carta di solicitud
- Mediacion serca instancianan - 4 idioma

Ban
Papia
+297-7456724

Turning **Ideas** into Breakthrough **Solutions**

POLITIEK DEBAT 2024:

ARUBAANSE PARTIJLEIDERS PRESENTEREN PLANNEN VOOR DE TOEKOMST

Politiek debat 2024:

Arubaanse partijleiders presenteren plannen voor de toekomst

DE Kamer van Koophandel van Aruba (KvK) organiseert op 14 november een politiek debat in samenwerking met de Universiteit van Aruba. Elf politieke partijen zullen hun standpunten presenteren over cruciale thema's zoals economie, publieke financiën, arbeid, gezondheid, toerisme, sociale kwesties, onderwijs en justitie.

Het debat, dat van 19:00 tot 22:00 uur zal plaatsvinden, biedt kiezers een kans om meer inzicht te krijgen in de beleidsplannen en visies van de partijen, en het wordt live uitgezonden op TeleAruba en via de sociale media van de KvK.

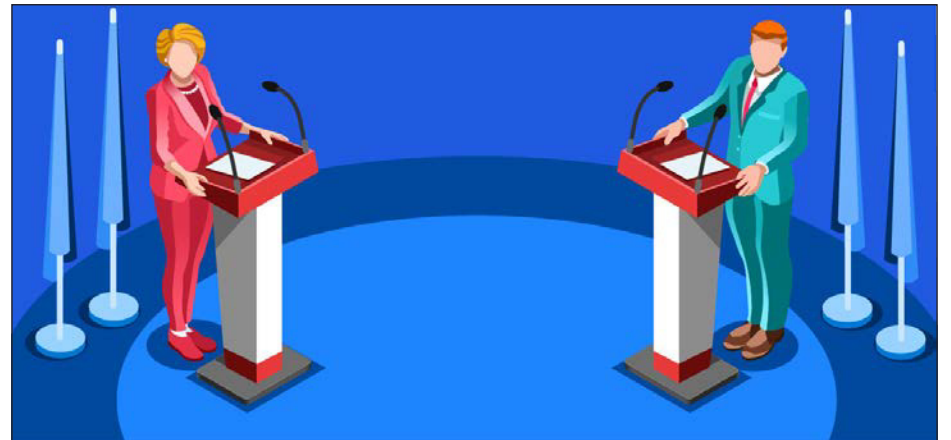
De KvK benadrukt dat dit evenement als doel heeft een bewuste en weloverwogen stem te bevorderen, en stelt daarvoor een onafhankelijk platform beschikbaar voor constructieve dialoog. De hoop is dat de partijleiders op deze manier de kans krijgen om op een concrete manier de prangende vraagstukken van de samenleving te adresseren en aan te geven hoe zij deze willen aanpakken.

Debatformat en Publieke Interactie

Het debat is dynamisch en interactief van opzet, met drie rondes waarin elke partij de kans krijgt om zijn visie en kernpunten naar voren te brengen. Alle partijen krijgen gelijke tijd en ruimte om hun voorstellen te presenteren en met elkaar in discussie te gaan. In de tweede ronde mogen de partijen een tweede vertegenwoordiger afvaardigen, die een eigen visie en specifieke beleidsideeën kan toelichten.

De KvK hecht waarde aan de betrokkenheid van de samenleving in dit debat. Om die reden kunnen burgers vooraf vragen indienen via het speciale e-mailadres debate2024@arubachamber.com. Een selectiecommissie, bestaande uit afgevaardigden van de Universiteit van Aruba en de KvK, zal deze vragen door nemen en de meest relevante vragen uitkiezen voor het debat. De commissie streeft naar een eerlijke en representatieve selectie van vragen die de belangrijkste zorgen en meningen van de gemeenschap weerspiegelen.

Daarnaast heeft de KvK, in samenwerking met SETAR, een applicatie ontwikkeld waarmee het publiek de prestaties van de deelnemers na elke ronde kan beoordelen. De scores worden direct gedeeld tijdens het debat, waardoor kijkers een indruk krijgen van de publieke opinie in real-time. Deze interactieve aanpak biedt kiezers de kans om hun stem te laten horen en helpt bij het bevorderen van transparantie.

Speciale Omstandigheden en Mogelijke Controverses

Dit verkiezingsjaar kent enkele uitzonderlijke omstandigheden, omdat niet alle lijsttrekkers officieel als partijleiders geregistreerd staan. In lijn met de regels is het KvK-debat primair voor partijleiders bedoeld, wat in dit geval tot discussie kan leiden aangezien voor ten minste twee partijen de officiële leider niet aan het hoofd staat van de lijst. Dit aspect kan voor sommige partijen als controversieel worden ervaren en leidt mogelijk tot uitdagingen in de manier waarop partijen worden vertegenwoordigd.

Vragen en Verwachtingen

Het debat zal niet alleen de mogelijkheid bieden aan de partijleiders om hun standpunten uiteen te zetten, maar is ook bedoeld om een genuanceerd beeld te schetsen van de richting waarin zij Aruba willen sturen. De KvK en de Universiteit van Aruba streven ernaar dat de onderwerpen van het debat de belangrijkste zorgen van de burgers weerspiegelen, van economische kwesties tot sociale vraagstukken en van volksgezondheid tot het behoud van publieke orde. Het is de verwachting dat de politici hun visie duidelijk en toegankelijk presenteren en daarmee kiezers een overzicht geven van hun aanpak van urgente thema's.

Na afloop van het debat stuurt de KvK een digitale enquête naar de leden en mediarelaties, waarmee een bredere terugkoppeling wordt verkregen over de inhoud en impact van het debat. Dit initiatief benadrukt het belang van de dialoog en draagt bij aan een goed geïnformeerde keuze van de kiezers.

Met het live uitgezonden debat hoopt de KvK dat meer burgers een weloverwogen besluit kunnen nemen over wie de meest geschikte leiders zijn voor Aruba. Door het politieke debat via diverse media breed toegankelijk te maken, willen de KvK en de Universiteit van Aruba de democratie versterken en zorgen voor een open en transparante verkiezingscampagne.

Het politieke toneel op weg naar de verkiezingen van Aruba

MET de verkiezingen van 6 december 2024 in het vooruitzicht is de politieke dynamiek op Aruba volop in beweging. De afgelopen week heeft de *Guia Electoral 2024-kieswijzer van AWEMainta* verschillende cruciale kwesties belicht. Deze managementsamenvatting geeft een overzicht van de belangrijkste thema's, uitdagingen en strategieën die het politieke landschap van Aruba momenteel bepalen.

1. Campagnes met inhoud versus populistische campagnes

Een centraal thema in het huidige politieke landschap van Aruba is de scheiding tussen inhoudelijke en populistische campagnes. Een campagne met inhoud richt zich op feiten, strategieën en concrete plannen die uitvoerbaar zijn. Hiertegenover staan populistische campagnes, die inspelen op emoties en vaak eenvoudige oplossingen bieden voor complexe problemen. Hoewel populisme snel publieke steun kan genereren, leidt het zelden tot duurzame oplossingen en kan het de samenleving polariseren. Voor de toekomst van Aruba is het essentieel dat de kiezer het verschil herkent en inhoud boven oppervlakkige slogans stelt.

2. De illusie van loze beloftes

Veel politieke partijen op Aruba beloven ambitieuze hervormingen zonder dat ze de expertise of middelen hebben om deze waar te maken. Dit fenomeen, waarin populariteit belangrijker wordt dan realiteit, leidt vaak tot een verlies van vertrouwen onder de kiezers. Wanneer deze beloften niet worden nagekomen, ervaren burgers een gevoel van verraad, wat kan bijdragen aan een toenemende fragmentatie binnen het politieke landschap en een groeiende wantrouwen jegens politici.

3. De kracht van de boodschapper versus de inhoud van het bericht

Een terugkerend probleem in de Arubaanse politiek is dat de populariteit van de boodschapper vaak belangrijker is dan de inhoud van de boodschap. Charismatische leiders kunnen zwakke of oppervlakkige ideeën naar voren schuiven, terwijl waardevolle initiatieven van minder bekende of minder geliefde figuren vaak ondergesneeuwd raken. Voor een gezonde politieke dialoog is het cruciaal dat kiezers de boodschap en het

beleid evalueren op inhoud en niet alleen op de persoon die het brengt.

4. Politieke blindheid en dubbele standaarden bij kiezers

Veel Arubaanse kiezers blijven trouw aan een partij, zelfs wanneer er sprake is van corruptie, wanbeheer of hypocrisie. Deze politieke blindheid versterkt het chronische probleem van inefficiënt leiderschap en blokkeert echte verandering. Om vooruitgang te boeken, is het noodzakelijk dat kiezers hun leiders kritisch blijven evalueren, ongeacht hun politieke voorkeur, en dat ze verantwoordelijkheid eisen.

5. Stemmen uit loyaliteit, als protest of uit hoop

De motieven van Arubaanse kiezers zijn divers. Sommigen stemmen uit blinde loyaliteit, anderen als protest tegen de huidige situatie, terwijl een derde groep zich laat leiden door de hoop op verandering. Dit spectrum aan stemgedrag beïnvloedt de politieke uitkomst sterk. Hoewel emotionele of strategische stemmen begrijpelijk zijn, kunnen ze leiden tot onverwachte gevolgen als kiezers zich niet bewust zijn van de inhoudelijke implicaties van hun keuzes.

6. Vergeten beloften na de verkiezingen

Een terugkerend patroon in de Arubaanse politiek is dat politici tijdens campagnes veelbelovende toezeggingen doen aan invloedrijke groepen, NGO's en de bredere gemeenschap, om deze na de verkiezingen vaak te vergeten. Dit cynisme heeft geleid tot een diep wantrouwen in het politieke systeem. Kiezers moeten politici aan hun beloften houden, ook na verkiezingsdag, om zo de geloofwaardigheid en effectiviteit van de politiek te versterken.

De weg naar betere politiek

De aanstaande verkiezingen bieden een kans voor Aruba om de politiek naar een hoger niveau te tillen. Door inhoud boven slogans te plaatsen, kritisch te stemmen en verantwoordelijkheid te eisen van gekozen leiders, kan de Arubaanse kiezer bijdragen aan een meer verantwoordelijke en effectieve overheid. Alleen door echte verandering en transparantie te eisen, kan Aruba vooruitgang boeken en een politiek klimaat creëren dat recht doet aan de noden en ambities van alle burgers.

In het derde kwartaal van 2024

Aantal luchtvaartpassagiers in Nederland stijgt met 4%

IN het derde kwartaal van 2024 reisden 21,6 miljoen passagiers van en naar de vijf belangrijkste Nederlandse luchthavens, wat een stijging van bijna 4% betekent ten opzichte van dezelfde periode in 2023. Ook het aantal vluchten in het handelsverkeer, waaronder passagiers- en vrachtvervoer, groeide met ruim 2% tot 145,9 duizend. Deze stijging weerspiegelt een voortzetting van het herstel en de groei in de luchtvaartsector na de pandemische beperkingen van voorgaande jaren.

Drukste Maanden en Hoogtepunten

Traditioneel vindt het meeste luchtvaartverkeer plaats in het derde kwartaal vanwege zomervakanties en bouwvakvakanties. Augustus 2024 was de drukste maand, met 49,2 duizend vluchten en 7,4 miljoen passagiers. Op de piekdagen 29 juli en 5 augustus passeerden 252 duizend reizigers de Nederlandse luchthaventerminals. Een uitzondering was 28 augustus, toen een storing op Eindhoven Airport zorgde voor een daling van 65% in het aantal vluchten en 70% minder passagiers vergeleken met een gemiddelde dag in augustus.

Reizigers naar Europese en Internationale Bestemmingen

Ruim 75% van de passagiers in het derde kwartaal van 2024 reisde binnen Europa. Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Italië waren de populairste bestemmingen, met respectievelijk 3,0 miljoen, 2,4 miljoen en 1,5 miljoen reizigers. Onder de passagiers die een bestemming buiten Europa hadden, was de Verenigde Staten met 1,7 miljoen reizigers de populairste bestemming.

Populaire Bestemmingen per Luchthaven

De voorkeuren van passagiers

verschillen per luchthaven. Amsterdam Schiphol zag het meeste verkeer naar het Verenigd Koninkrijk (12%) en Spanje (11%). Voor Eindhoven Airport en Rotterdam The Hague Airport was Spanje de topbestemming, met respectievelijk 29% en 39% van de passagiers. Groningen Airport Eelde had Spanje als grootste bestemming, terwijl Maastricht Aachen Airport vooral passagiers naar en van Turkije vervoerde.

Schiphol: Tweede

Grootste Luchthaven van de EU

Schiphol blijft het grootste luchtvaartknooppunt van Nederland en verzorgde in het derde kwartaal 87% van alle vluchten van en naar het land. In totaal reisden 18,7 miljoen passagiers via Schiphol, een stijging van 5% ten opzichte van 2023. Hiermee blijft Schiphol de tweede grootste luchthaven van de Europese Unie (EU), na Parijs Charles de Gaulle. In

2023 verwerkte Schiphol 61,9 miljoen passagiers, wat het boven Madrid en Frankfurt plaatst binnen de EU. Buiten de EU zijn Istanbul Havalimani (76 miljoen) en London Heathrow (79,2 miljoen) de grootste luchthavens.

De stijgende aantallen luchtvaartpassagiers en vluchten in het derde kwartaal van 2024 bevestigen het herstel en de groei van de sector. Schiphol blijft een cruciale spil in het Europese luchtverkeer, met een groot aandeel van het passagiersvervoer.

Deze groei weerspiegelt een robuuste vraag naar reizen binnen en buiten Europa, vooral naar populaire bestemmingen zoals Spanje, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

Bronnen: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), [Schiphol.nl](https://www.schiphol.nl), [Europese Commissie – Luchtvaartgegevens](https://ec.europa.eu/eurostat)

Geweld tegen Israëlische supporters in Amsterdam zorgt voor nationale verontwaardiging

IN de nacht van donderdag op vrijdag zijn Israëlische supporters van voetbalclub Maccabi Tel Aviv het doelwit geworden van geweld in Amsterdam, na een wedstrijd tegen Ajax. Groepen jongeren op scooters zochten bewust de confrontatie, aldus burgemeester Femke Halsema. Ze spreekt van een georganiseerde actie waarbij op Telegram werd opgeroepen tot “Jodenjacht.” De escalatie leidde tot twintig tot dertig lichtgewonden en vijf personen die inmiddels het ziekenhuis hebben verlaten. In totaal verrichtte de politie 62 aanhoudingen, waarvan tien verdachten nog vastzitten.

De stad Amsterdam is voorlopig aangemerkt als risicogebied. Om verdere escalaties te voorkomen, zijn maatregelen ingesteld zoals een demonstratieverbod, preventieve fouillering en een verbod op gezichtsbedekkende kleding. “*We zullen alles op alles zetten om de Israëlische supporters te beschermen,*” aldus Halsema. De gebeurtenissen worden gezien als een ernstige zaak, met vermoedens van georganiseerde geweldpleging. Er komt een onafhankelijk onderzoek naar de gewelddadigheden en het optreden van de autoriteiten.

Volgens de politiechef Peter Holla was er veel politie aanwezig – circa achthonderd agenten – vanwege de gespannen internationale situatie, maar de omvang van het geweld was onverwacht. De politie moest optreden tegen zogenoemde ‘hit-and-run’-acties door de stad. Er is een speciaal team samengesteld om videobeelden en bewijsmateriaal te anal-

yseren.

Internationaal is er geschokt gereageerd, met name in Israël. De Israëlische premier Benjamin Netanyahu noemde het geweld “zeer ernstig” en heeft overleg gevoerd met de Nederlandse autoriteiten. Er zijn extra reguliere vluchten ingezet om Israëlische supporters te repatriëren, onder politiebegeleiding naar Schiphol. Op sociale media hebben prominente Israëlische politici het incident omschreven als een “antisemitische pogrom” en roepen zij op tot onmiddellijke bescherming van Israëlische burgers.

Ooggetuigen en verschillende bronnen bekritiseren de gebrekkige politiebescherming rondom de Maccabi-supporters na de wedstrijd. Volgens hen mengden zij zich zonder voldoende begeleiding met Ajax-supporters richting het centrum, waardoor zij kwetsbaar waren voor geweld. De Joodse gemeenschap in Amsterdam maakt zich grote zorgen. Premier Dick Schoof heeft vanuit Boedapest gereageerd door het geweld te veroordelen als “schokkend en verwerpelijk.” Hij verzekerde dat de daders zullen worden opgespoord en vervolgd.

Amsterdam blijft de komende dagen onder verhoogde beveiliging staan, met extra aandacht voor Joodse instellingen. Burgemeester Halsema benadrukt dat het antisemitisch geweld alle grenzen heeft overschreden en absoluut ontoelaatbaar is. “*Er is geen enkel excuus voor dit gedrag,*” verklaarde zij via een officieel statement.

Kabinet bereidt extra maatregelen voor om klimaatdoelen 2030 te halen

OM de klimaatdoelen voor 2030 te realiseren, bereidt het kabinet zich voor op extra en mogelijk ingrijpende maatregelen. Hoewel de grootste coalitiepartij PVV haar steun niet op voorhand toezegt, heeft de partij minister Sophie Hermans van Klimaat en Groene Groei toestemming gegeven om een aanvullend klimaatpakket te ontwikkelen. Het doel is om de uitstoot van CO₂ tegen 2030 te halveren, zoals vastgelegd in de Klimaatwet.

Klimaatuitdagingen

Recent bleek uit berekeningen van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) dat het zeer waarschijnlijk is dat Nederland de vastgelegde klimaatdoelen niet haalt met het huidige beleid. Dit benadrukt de noodzaak voor aanvullende maatregelen. Ondanks hun aanvankelijke weerstand geven partijen als de PVV, VVD, NSC en BBB aan dat zij het afgesproken klimaatdoel willen realiseren. Dit staat in lijn met de afspraken in hun hoofdlijnenakkoord.

Mogelijke Maatregelen

In het verleden zijn al verschillende maatregelen voorgesteld, zoals rekeningrijden, het reduceren van de veestapel, het versneld verduurzamen van voertuigen, het verplichten van warmtepompen in woningen en extra heffingen op CO₂-uitstoot. Veel van deze opties stuitten op verzet binnen de coalitie en zijn inmiddels afgezwakt of van tafel geveegd. Zo is de verplichting voor warmtepompen komen te vervallen, wordt er niet verder gegaan dan bestaande Europese plannen en is rekeningrijden van de baan. Wel moeten bedrijven hun uitstoot verminderen. Het kabinet probeert hen met maatwerkafspraken en miljarden aan subsidies te verleiden om te vergroenen, hoewel er nog geen definitieve overeenkomsten zijn gesloten.

Extra Beleidsmaatregelen

PVV'er Alexander Knops bevestigt dat aanvullend beleid noodzakelijk is om de klimaatdoelen te halen. "We gaan zien waar de minister mee komt," verklaart hij, maar benadrukt dat de PVV niet automatisch akkoord zal gaan met elke voorgestelde maatregel. BBB'er Henk Vermeer toont zich in het debat milder dan voorheen. Hij spreekt over een 'pitstop' in het klimaatbeleid, met het doel daarna verder te gaan met de benodigde maatregelen.

Toekomstige Richting van het Beleid

Voor de VVD en NSC zijn de klimaatdoelen ook vastgelegd. Kamerleden Silvio Erkens (VVD) en Wytske Postma (NSC) benadrukken dat de landbouwsector een aanzienlijke bijdrage moet leveren aan de reductie van broeikasgassen. Een voorstel van CDA-voorman Henri Bontenbal om de landbouwsector in aanmerking te laten komen voor klimaatgelden van minister Hermans, werd niet meteen afgekeurd door de coalitiepartner BBB. Dit suggereert dat er ruimte is voor samenwerking en flexibiliteit binnen de coalitie.

Concrete Maatregelen Nog Onbekend

Wat de aanvullende maatregelen van minister Hermans precies zullen inhouden, is nog niet duidelijk. De minister heeft aangegeven de komende tijd meer helderheid te geven over haar plannen.

Net als haar voorganger Rob Jetten (D66) wil Hermans binnen de bandbreedtes blijven van de klimaatdoelen: een reductie van 50% in CO₂-uitstoot tegen 2030 ten opzichte van 1990. De komende maanden zullen cruciaal zijn voor de uitwerking van deze plannen, waarbij de steun van de coalitiepartners essentieel is.

Rekenkamer waarschuwt voor ernstige beveiligingsrisico's

Bij geheim Defensie-netwerk NAFIN

DE Algemene Rekenkamer heeft ernstige zorgen geuit over de beveiliging van het Netherlands Armed Forces Integrated Network (NAFIN), het geheime glasvezelnetwerk van het Ministerie van Defensie. Dit netwerk is cruciaal voor de communicatie binnen Defensie en andere overheidsinstanties, maar blijkt kwetsbaar voor sabotage en spionage.

Kwetsbaarheden in de fysieke beveiliging

Uit het onderzoek van de Rekenkamer blijkt dat de fysieke beveiliging van NAFIN in de praktijk tekortschiet. Testteams konden zonder voorafgaande toestemming toegang krijgen tot kritieke netwerkruimtes. Hoewel bij sommige tests alarmen afgingen, konden de teams hun activiteiten voortzetten zonder te worden gestopt. Dit wijst op ernstige tekortkomingen in de toegangscontrole en responsprocedures.

Onvoldoende monitoring en detectie

Daarnaast wordt het alarmsysteem dat de ondergrondse kabels van NAFIN bewaakt, onvoldoende gemonitord door Defensie. De detectiecapaciteit voor spionage en sabotage is ontoereikend, waardoor potentiële bedreigingen niet tijdig worden opgemerkt.

Afhankelijkheid van externe partijen

NAFIN is een gezamenlijk project van Defensie en KPN, waarbij KPN verantwoordelijk is voor het juridische eigendom en Defensie voor het economisch eigendom en het gebruiksrecht. KPN maakt gebruik van onderaannemers voor werkzaamheden aan het netwerk. In één geval werkte een

onderaannemer twee jaar lang zonder geldige autorisatie aan NAFIN. Defensie controleert deze aannemers en leveranciers niet adequaat, wat de beveiliging verder ondermijnt.

Gebrek aan strategische visie

De Rekenkamer constateert ook een gebrek aan strategische visie op de toekomst van NAFIN. Beslissingen over het netwerk zijn in het verleden voornamelijk op financiële en technische gronden genomen, zonder voldoende aandacht voor strategische overwegingen. Zo was er in 2001 bijna sprake van verkoop van het netwerk aan een commerciële partij. Daarnaast is het onduidelijk hoe groot NAFIN mag worden en wie er gebruik van mogen maken.

Reactie van Defensie

Het Ministerie van Defensie heeft aangegeven de aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen en werkt aan verbeteringen in de beveiliging van NAFIN. Er wordt onder andere gekeken naar het versterken van de fysieke beveiliging, het verbeteren van monitoring en detectie, en het herzien van de samenwerking met externe partijen.

De bevindingen van de Algemene Rekenkamer onderstrepen de urgentie voor Defensie om de beveiliging van NAFIN te versterken.

Gezien het cruciale belang van het netwerk voor de nationale veiligheid en de communicatie binnen de overheid, is het essentieel dat de geconstateerde tekortkomingen snel en adequaat worden aangepakt.

Een onverwachte ontdekking

Loodvervuiling bereikt zelfs afgelegen gletsjers

HET is al langer bekend dat menselijke vervuiling zelfs de meest afgelegen gebieden van de wereld weet te bereiken. Niet alleen microplastics, maar ook andere schadelijke stoffen, zoals lood, blijken zelfs op de meest ongerepte plekken terecht te komen. Onderzoekers hebben recent sporen van lood aangetroffen in de Guliya-ijskap in het noordwesten van Tibet. Dit duidt erop dat de menselijke invloed op het milieu nog groter is dan gedacht.

Analyse van IJskernen

Het team van onderzoekers bestudeerde ijskernen uit de Guliya-ijskap op een hoogte van ongeveer 6.700 meter. Door loodisotopen te analyseren in met stof gevulde monsters, ontdekten ze duidelijke veranderingen in de loodgehaltes in het milieu. Volgens onderzoeksleider Roxana Sierra-Hernandez biedt dit waardevolle inzichten in de mate van menselijke invloed op ons milieu.

“Door het vaststellen van een natuurlijke loodbasislijn kunnen we beter bepalen hoeveel lood door menselijke activiteiten in de natuur terechtkomt,” legt ze uit. De monsters bevatten ook sporen van lood die dateren van 36.000 jaar geleden, een periode waarin er geen menselijke activiteiten waren die loodgebruik veroorzaakten. Dit betekent dat een deel van het gevonden lood natuurlijk is, terwijl het andere deel duidelijk door menselijke invloed is ontstaan.

Menselijke Activiteiten en Vervuiling

Menselijke activiteiten zoals het verbranden van fossiele brandstoffen, industrieel gebruik en het historische gebruik van loodhoudende benzine hebben wereldwijd bijgedragen aan loodvervuiling. Loodhoudende deeltjes worden door de wind over grote afstanden meegevoerd en komen uiteindelijk terecht op plaatsen zoals

gletsjers. Daar worden ze ingesloten in het ijs, soms gedurende vele jaren. Wanneer het ijs smelt, kunnen deze schadelijke stoffen echter opnieuw vrijkomen en omliggende ecosystemen en waterbronnen vervuilen.

Historische Trends in Loodvervuiling

De onderzoekers stelden vast dat de hoeveelheid lood in de ijskernen rond het begin van de Industriële Revolutie toenam. Opvallend was een verandering vanaf 1974, toen in de Verenigde Staten strikte emissievoorschriften werden ingevoerd om blootstelling aan lood te verminderen. Hoewel deze maatregelen lokaal effect hadden, bleven andere bronnen van loodemissies wereldwijd nog toenemen. Tot 2007 was Chinese benzine de belangrijkste bron van loodvervuiling in de onderzochte regio. Daarna verschoven de loodemissies naar de verbranding van kolen en het gebruik van loodzinkertsen.

Gevolgen van Smeltende Gletsjers

Door de opwarming van de aarde smelten gletsjers steeds sneller. Dit kan leiden tot het vrijkomen van vast-

gelegde verontreinigingen, waaronder lood, in nabijgelegen rivieren en ecosystemen. Dit is zorgwekkend, vooral voor mensen die afhankelijk zijn van gletsjerwater voor drinkwater, zoals in het Tibetaanse Plateau. De vrijgekomen loodvervuiling kan ernstige gevolgen hebben voor de volksgezondheid. Langdurige blootstelling aan lood kan leiden tot kanker, hart- en vaatziekten en vruchtbaarheidsproblemen.

Internationale Oplossingen Nodig

De verspreiding van loodvervuiling toont aan hoe lokale vervuiling een wereldwijde impact heeft. De onderzoekers roepen op tot internationale samenwerking om verdere emissies te beperken. *“Politici moeten zich bewust zijn van de voortdurende risico's van loodvervuiling,”* benadrukt Sierra-Hernandez. Effectief beleid en samenwerking zijn noodzakelijk om de uitstoot van schadelijke stoffen tegen te gaan en het milieu te beschermen.

Bron: *“At the top of the world, lead pollution reaches even pristine glaciers”* - Ohio State University, via Onderwijsland.com

De rol van AI in het onderwijs:

Ondersteuning voor zelfregulatie van leren

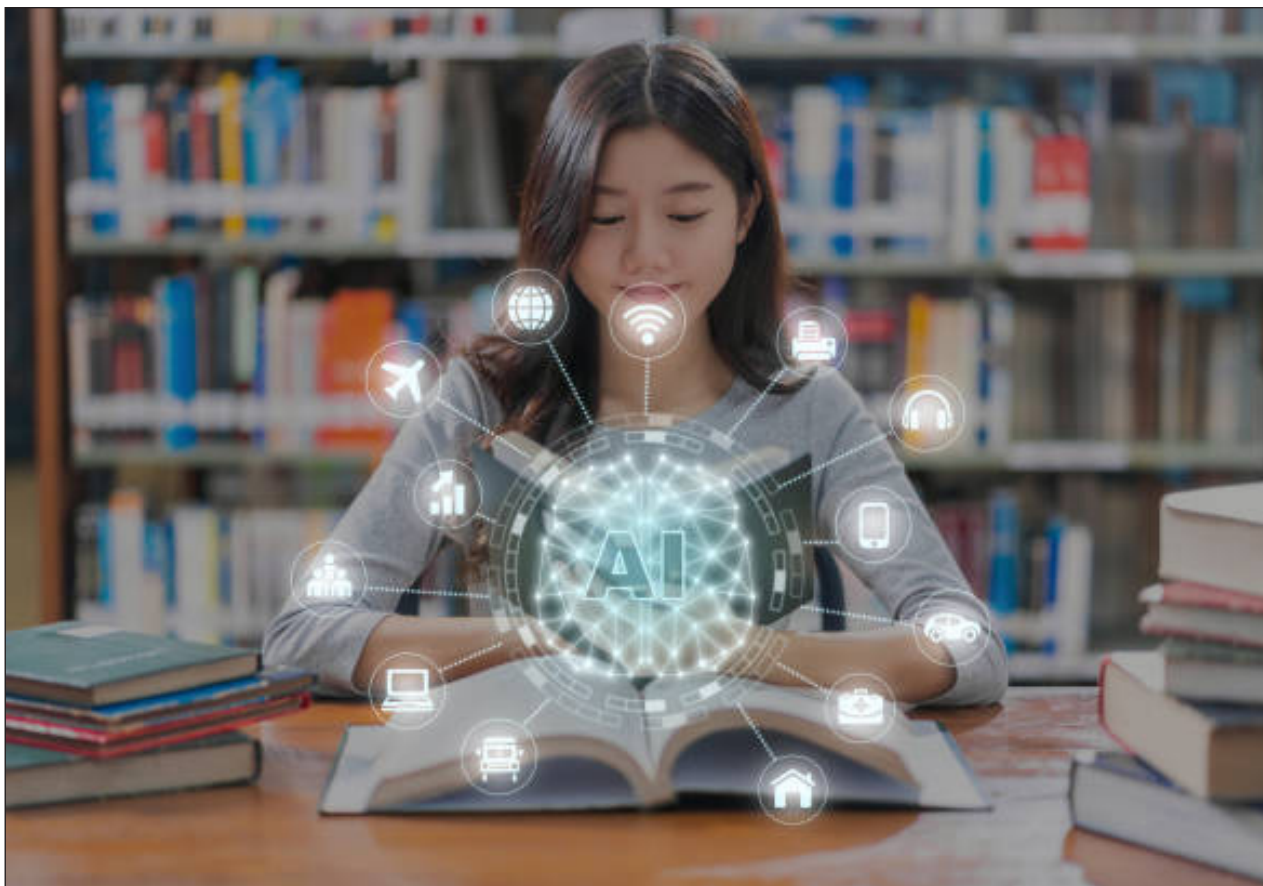
IN het hoger onderwijs wordt vaak van studenten verwacht dat zij zelfstandig hun leerproces kunnen reguleren. Dit houdt in dat zij leerdoelen formuleren, leerstof selecteren, studeren en reflecteren op hun voortgang.

Helaas is dit in de praktijk niet vanzelfsprekend, zo stellen Derk Bransen, specialist op het gebied van leerregulatie, en Barend Last, expert op het gebied van onderwijsinnovatie. Effectieve ondersteuning en gerichte strategieën zijn noodzakelijk om studenten hierbij te helpen, en kunstmatige intelligentie (AI) kan hierin een belangrijke rol spelen.

Het Belang van Effectieve Leerstrategieën

Volgens Derk Bransen tonen onderzoeken steeds duidelijker aan welke leerstrategieën wel en niet effectief zijn. Simpelweg tekst markeren of een keer doorlezen zorgt vaak voor de illusie van beheersing, terwijl diep leren uitblijft. Effectieve leerstrategieën vergen meer cognitieve inspanning en actieve verwerking van de leerstof. Denk hierbij aan technieken zoals 'spaced learning' (het verspreiden van studiemomenten over de tijd) en 'retrieval practice' (actief terughalen van kennis). Het combineren van verschillende methoden biedt de beste resultaten: het markeren van tekst kan bijvoorbeeld een startpunt zijn, maar moet worden aangevuld met diepgaandere activiteiten.

Barend Last benadrukt dat studenten vaak niet vanzelf over deze vaardigheden beschikken. De 'illusion of fluency', waarbij ze denken de stof te beheersen na oppervlakkig leren, leidt tot overmoed. Door effectieve strategieën aan te leren en te ondersteunen, kunnen docenten studenten helpen bij het daadwerkelijk borgen van kennis.

AI als Ondersteuning bij Leren

AI biedt een scala aan mogelijkheden om leren en zelfregulatie te ondersteunen. Barend Last ziet AI als een kans om het leerproces te versterken. AI-systemen kunnen zich aanpassen aan het niveau van de student, vragen stellen die buiten hun denkpatroon liggen en moeilijke concepten uitleggen in eenvoudige bewoordingen. Daarnaast kan AI helpen bij het stellen van doelen en plannen, een vaardigheid die veel studenten moeilijk vinden.

Het gebruik van AI vraagt echter om een verantwoorde en bewuste integratie in het onderwijs. Docenten spelen hierbij een cruciale rol; zij moeten studenten leren hoe zij AI op een slimme en ethische manier kunnen inzetten bij hun studie. De technologie moet op het juiste moment en met de juiste uitleg worden ingezet, zodat het daadwerkelijk meerwaarde biedt in het leerproces.

De Nieuwe Rol van Docenten

Zelfregulerend leren vereist ondersteuning. Derk Bransen stelt dat het

idee dat studenten dit proces zelf kunnen sturen zonder begeleiding, een paradox is. Docenten hebben een belangrijke verantwoordelijkheid in het aanleren van effectieve leerstrategieën, het bieden van duidelijke planning en evaluaties, en het introduceren van handige tools. Barend Last voegt toe dat de leeromgeving zo moet worden ingericht dat het zelfregulerend leren bevordert. Denk aan oefentoetsen die zijn ingericht op retrieval practice of AI-tools die als sparringpartner dienen bij opdrachten.

AI en Leerstrategieën Samenbrengen

AI kan effectief worden ingezet om leerstrategieën te ondersteunen. Oefentoetsen kunnen bijvoorbeeld met AI worden gegenereerd, waardoor studenten hun kennis beter kunnen toetsen en verfijnen.

AI-chatbots kunnen vragen beantwoorden en studenten begeleiden bij complexe taken. Door AI slim te integreren in het onderwijs, kan het een waardevolle bijdrage leveren aan het zelfregulerend leren van studenten.

Wat gaat er mis?

Verontrustende faillissementsgolf in de detailhandel

DE recente faillissementsgolf in Nederland baart Erik Ziengs, voorzitter van Ondernemend Nederland (ONL), grote zorgen. *“Het gaat achter elkaar door. Steeds vaker zien we beeldbepalende winkels verdwijnen, en meestal blijven de vierkante meters leeg staan,”* aldus Ziengs. Hij waarschuwt dat de komende maanden mogelijk nog meer detailhandelsbedrijven en horecazaken het loodje zullen leggen.

Faillissementen van Bekende Namen

Deze week werd duidelijk hoe hard de klappen in de detailhandel vallen. Zo vroeg de iconische winkelketen Blokker maandag uitstel van betaling aan. Dinsdag volgde Stella Fietsen met eenzelfde verzoek, en op woensdag werd cosmeticawinkelketen The Body Shop failliet verklaard. Het nieuws van deze grote namen onderstreept de bredere trend: **steeds meer bedrijven in Nederland komen financieel in zwaar weer terecht.**

Gevolgen van Corona en Andere Crisisfactoren

Ziengs wijst op de nasleep van de coronacrisis als een belangrijke oorzaak. Veel ondernemers maakten tijdens de pandemie gebruik van de mogelijkheid om belastingbetalingen uit te stellen, waaronder loonbelasting en btw. Deze uitgestelde schulden moeten binnen vijf jaar worden terugbetaald. *“Het probleem is dat veel bedrijven simpelweg geen geld meer hebben om deze schulden af te lossen, laat staan om te investeren in hun toekomst,”* aldus de ONL-voorzitter. *“Voor sommigen lijkt stoppen de enige oplossing, in de hoop later een doorstart te maken.”*

Maar de uitdagingen beperken zich niet tot corona-gerelateerde schulden. Ondernemers hebben ook te kampen met sterk stijgende loonkosten, een energiecrisis, hoge huurprijzen en een

tekort aan personeel. *“Dit zorgt ervoor dat de financiële last voor veel ondernemers onhoudbaar wordt,”* legt Ziengs uit. *“Het gevolg is dat zij gedwongen worden om de deuren te sluiten.”*

Consumentengedrag als Bijdragende Factor

Retaildeskundige Paul Moers wijst eveneens op het veranderende consumentengedrag als een factor die bijdraagt aan de financiële moeilijkheden van bedrijven. *“Consumenten houden massaal de hand op de knip. We hebben zo’n 480 miljard euro op de bank staan, maar de spaardrift is enorm,”* zegt Moers. De voorzichtigheid van consumenten leidt tot lagere omzetten voor winkels, wat de situatie verergert.

Daarnaast worstelen veel bedrijven met vernieuwing en het aanpassen aan veranderende marktomstandigheden. Dit maakt hen kwetsbaarder voor financiële problemen. *“Bedrijven die zich niet aanpassen aan de wensen van de moderne consument verliezen klanten,”* aldus Moers. Toch is er ook een lichtpuntje: succesvolle formules zoals IKEA, HEMA, Dille & Kamille, Apple en Rituals laten zien dat vernieuwen en inspelen op klantbehoeften wel degelijk

kan werken.

De Toekomst van de Detailhandel

De structurele problemen binnen de sector hebben ervoor gezorgd dat het aantal winkels in Nederland de afgelopen veertien jaar fors is gedaald: van 96.000 naar 81.000. De vraag blijft of er nog meer winkels zullen verdwijnen of dat bedrijven veerkrachtig genoeg zijn om de storm te doorstaan.

Ziengs benadrukt dat er maatregelen nodig zijn om verdere faillissementen te voorkomen. De Belastingdienst eist inmiddels weer hogere aflossingen van coronaschulden, wat de druk op bedrijven vergroot.

“Ondernemers worden moedeloos door de stapeling van kosten en verplichtingen,” aldus Ziengs. Het is volgens hem noodzakelijk dat de overheid blijft kijken naar mogelijkheden om ondernemers te steunen, zodat ze niet kopje onder gaan.

Hoewel de toekomst onzeker blijft, zijn er ook hoopvolle verhalen. Bedrijven die weten in te spelen op trends en zich blijven vernieuwen, kunnen zich onderscheiden in de markt. Dit biedt perspectief, al blijft de weg naar herstel lang en onzeker.

Michelangelo's Fresco 'De Zondvloed' mogelijk afbeelding van borstkanker

EEN opmerkelijke ontdekking in de Sixtijnse Kapel werpt nieuw licht op Michelangelo's beroemde fresco 'De Zondvloed'. Onderzoekers suggereren dat de renaissancekunstenaar mogelijk een vrouw met borstkanker heeft afgebeeld in dit meesterwerk. Deze theorie is gepubliceerd door een groep experts, waaronder gezondheidszorgprofessionals en kunsthistorici, in het medisch tijdschrift *The Breast*.

Details in de Fresco

In 'De Zondvloed', dat Michelangelo schilderde tussen 1508 en 1512, wordt de Ark van Noach uitgebeeld, als onderdeel van negen scènes uit het boek Genesis. De fresco toont hoe God de aarde overspoelt als straf voor de immoraliteit van de mensheid. Wat onderzoekers opviel, was een specifieke vrouwelijke figuur met een ingetrokken tepel en knobbels in haar borst, mogelijk duidend op borstkanker. Bovendien zagen ze een lichte bobbel bij haar oksel, wat kan wijzen op vergrote lymfeklieren, een ander teken van de ziekte.

De ontdekking is niet geheel nieuw binnen het oeuvre van Michelangelo. Eerder vonden onderzoekers mogelijke tekenen van borstkanker in zijn beeldhouwwerk 'Nacht' (circa 1526-1533). In dit beeld constateerden ze zwellingen en een terugtrekkende huid – bekende kenmerken van borstkanker.

Michelangelo's Medische Kennis

Het idee dat Michelangelo bewust ziektebeelden in zijn kunst verwerkte, is niet geheel ondenkbaar. Hij was niet alleen een uitzonderlijke kunstenaar, maar ook betrokken bij de anatomische studie door menselijke lichamen te ontleden. Dit gaf hem een bijzondere kennis van het menselijk lichaam, inclusief mogelijke tumoren. Antropoloog Raffaella Bianucci van de Universiteit van Parijs-Saclay, die betrokken was bij de studie,

stelt dat Michelangelo mogelijk zijn kennis van kankertumoren wilde gebruiken om een boodschap over sterfelijkheid en zonde over te brengen.

Symboliek en Interpretatie

Volgens Bianucci kan Michelangelo's keuze om borstkanker te verbeelden een symbolische betekenis hebben. In de context van de Bijbel, en vooral Genesis, kan ziekte worden gezien als straf voor zonde. De vrouwelijke borst werd in die tijd geassocieerd met lust, een zonde die in dit geval werd 'bestraft' door ziekte. Medisch historicus Agnes Arnold-Forster van de Universiteit van Edinburgh voegt daaraan toe dat kanker in die tijd als ongeneeslijk werd beschouwd en een zware emotionele tol eiste. Het was een krachtige herinnering aan de onvermijdelijkheid van de dood.

Toch blijft er ruimte voor twijfel. Arnold-Forster merkt op dat de vrouw in de fresco geen zweren op haar huid vertoont, wat in die tijd een kenmerkend teken van kanker was. Als Michelangelo bewust de ziekte wilde afbeelden, zou dit wellicht explicieter zijn weergegeven. *"Het kan nog steeds kanker zijn, maar zekerheid daarover hebben we niet,"* aldus Arnold-Forster.

Of Michelangelo daadwerkelijk borstkanker heeft willen uitbeelden, blijft onderwerp van discussie. Wat zeker is, is dat de combinatie van kunst, anatomie en symboliek in zijn werken diepe lagen toevoegt aan zijn meesterwerken. 'De Zondvloed' blijft niet alleen een artistieke, maar ook een intrigerende medische puzzel, die ons herinnert aan de veelzijdigheid en complexiteit van Michelangelo's visie.

Bron: *The Breast*, onderzoek van Raffaella Bianucci en collega's, diverse bijdragen van kunsthistorici en medische experts.

Recap Week 45

Twée gezocht voor diefstal op Aruba

Vier mannen aangehouden door kustwacht

DE Kustwacht heeft zaterdagmorgen vier mannen aangehouden op een boot richting Venezuela, in de buurt van Barcadera. Tijdens een controle troffen Kustwachtmedewerkers twee Venezolanen en twee Colombianen aan. De mannen en de boot werden overgebracht naar de Kustwachtbasis in Savaneta.

Bij controle bleek dat twee mannen hun documenten bij zich hadden, terwijl de andere twee geen papieren konden tonen. De Kustwacht nam direct contact op met de Unit Mensenhandel en Mensensmokkel (UMM), die bevestigde dat de twee Colombianen gezocht worden door de Arubaanse autoriteiten voor meerdere diefstallen.

De boot werd in beslag genomen en blijft op de Kustwachtbasis voor verder onderzoek. De gezochte verdachten zijn overgedragen aan de recherche van het Korps Politie Aruba, terwijl de twee andere mannen met de medewerkers van Guarda Nos Costa zijn meegegaan. Het onderzoek naar de zaak loopt nog.

Hoofdstembureau kondigt publieke sessies aan voor validatie van kandidaatlijsten

HET Hoofdstembureau heeft aangekondigd dat het proces van revisie en validatie van kandidaatlijsten plaatsvindt in twee openbare sessies, toegankelijk voor alle belangstellende kiezers. De procedure start op 1 november 2024 met de voorlopige controle van de op 18 oktober ingediende lijsten, in overeenstemming met de Arubaanse Kieswet.

Politieke partijen worden op 4 november 2024 via e-mail geïnformeerd over eventuele noodzakelijke correcties, die uiterlijk op 7 november 2024 moeten worden doorgevoerd. De eerste openbare sessie waarin de geldigheid van de lijsten wordt bevestigd, vindt plaats op 8 november 2024 om 10:00 uur.

Indien er binnen twee dagen geen beroep wordt ingesteld, zal het Hoofdstembureau op 13 november 2024 om 10:00 uur de loting uitvoeren voor de nummering en kleurtoewijzing van de lijsten. Bij beroep bij de rechtbank vindt deze sessie uiterlijk op 21 november 2024 plaats.

Belangstellenden kunnen de sessies volgen bij de Burgerlijke Stand en Censo of via een livestreamlink op sociale media. Meer informatie is beschikbaar op er.aw en via de sociale kanalen van het Hoofdstembureau.

Een oproep tot verantwoording

Vertrek van Citgo uit San Nicolas

HET vertrek van Citgo uit San Nicolas, waarbij ernstige milieuverontreiniging achterblijft zonder verantwoordelijkheid voor sanering, blijft een pijnlijk onderwerp voor Aruba. Jarenlang legde de raffinaderij een zware druk op de gemeenschap en het milieu, maar tot op heden zijn noch Citgo, noch de betrokken overheidsinstanties ter verantwoording geroepen.

De Arubaanse bevolking eist transparantie over de onderhandelingen die tot de huidige situatie hebben geleid. Het prioriteren van economische voordelen boven milieubescherming heeft een erfenis van vervuiling achtergelaten die de gezondheid van bewoners bedreigt. Wie besloot dat het acceptabel was om vervuild terrein achter te laten, en waarom werden toekomstige saneringskosten genegeerd?

Een grondig onderzoek is nodig om de rol van verantwoordelijke partijen binnen de overheid en de private sector bloot te leggen. Verantwoording is essentieel om te voorkomen dat vergelijkbare beslissingen de gemeenschap opnieuw schaden. Aruba's burgers verdienen antwoorden, gerechtigheid en concrete maatregelen voor een veiligere, duurzame toekomst.

Onderzoek naar mogelijke onregelmatigheden bij DIP

DE Directie Infrastructuur en Planning (DIP) heeft onlangs mogelijke onregelmatigheden vastgesteld tijdens interne controles. Samen met het Departement Human Resources (DRH) werd een “feitenonderzoek” uitgevoerd. Op basis van de onderzoeksresultaten heeft DRH een zaak overgedragen aan de Landsrecherche. Het onderzoek wordt nu behandeld door het Openbaar Ministerie, en verdere informatie wordt uitsluitend verstrekt via hun woordvoerder. Het onderzoek heeft geen betrekking op de minister van Infrastructuur, aangezien het proces van toewijzing van gronden gedepolitiseerd is; de minister ondertekent dergelijke beslissingen niet en is niet betrokken bij het proces of het onderzoek. De leiding van DIP blijft in handen van de heer Ir. Robert Maduro. De regering van Aruba betreurt deze zaak, maar benadrukt dat het interne controlesysteem functioneert om toekomstige onregelmatigheden te voorkomen.

Ignorantie of bewuste strategie?

Het complexe probleem van verslaving in Oranjestad

HET onvermogen van de Arubaanse regering om het probleem van dakloze verslaafden in Oranjestad effectief aan te pakken, roept vragen op over mogelijke politieke onwetendheid of strategische motieven. Is het een gebrek aan middelen en kennis, of wordt de situatie bewust in stand gehouden om economische belangen elders op het eiland te beschermen? Een effectieve aanpak vereist een gecoördineerde strategie van verslavingszorg, wetshandhaving en sociale hulp. Tot nu toe ontbreekt het aan voldoende rehabilitatieprogramma's en opvangcentra, wat wijst op een gebrek aan prioriteit en kennis. Critici suggereren dat de focus op Oranjestad mogelijk strategisch is, om andere economische kerngebieden van het eiland te beschermen tegen sociale problemen. Sociale stigma's rondom verslaving versterken dit beleid, doordat er minder publieke druk is voor structurele oplossingen. Of het nu door onwetendheid of bewuste keuzes komt, een brede en transparante aanpak is essentieel om dit complexe probleem op te lossen.

Aruba Fashion Week 2024:

Viering van 5-jarig jubileum

VAN 28 november tot 1 december 2024 viert Aruba Fashion Week haar vijfde jubileum bij The Ritz-Carlton, Aruba. Het evenement, dat een platform biedt voor lokale, regionale en internationale modeontwerpers, stylisten en modellen, is uitgegroeid tot de belangrijkste modeshowcase in het

Caribisch gebied. Het programma omvat onder meer een Kick-Off Party, modeshows met collecties van onder andere Touche Collection, Altagracia en Maison Ryon, en een interactief showroom-evenement waar gasten ontwerpers kunnen ontmoeten en exclusieve stukken kunnen kopen. De week sluit af met een Fashion Party bij House of Mosaic. Aruba Fashion Week bevordert de groei van Caribische modeprofessionals en biedt een kans om connecties te leggen binnen de industrie. Tickets zijn verkrijgbaar via Eventbrite en diverse verkooppunten op Aruba. Voor meer informatie, bezoek www.arubafashionweek.com.

140 Supervisors verbeteren vaardigheden tijdens AHATA Bootcamp met CHTAEF

NA het succes van vorig jaar biedt de Aruba Hotel & Tourism Association (AHATA) opnieuw een tweedaagse bootcamp aan, georganiseerd in samenwerking met de Caribbean Hotel & Tourism Association Education Foundation (CHTAEF). De training richt zich op 140 supervisors en teamleiders uit de toerismesector van Aruba en vindt plaats in november. De intensieve workshop, verzorgd door trainers Louise John en Suzanne Shillingford-Brooks van Talkabout & Earth Solutions, helpt deelnemers hun supervisievaardigheden te verbeteren, wat leidt tot verhoogde team- en klanttevredenheid. Tisa LaSorte, CEO van AHATA, benadrukt het belang van deze training: “Dit programma versterkt de kwaliteit van toezicht en verbetert uiteindelijk de service op Aruba, wat bijdraagt aan duurzaam economisch succes.” Dank aan La Cabana Beach Resort en Eagle Aruba Resort voor hun sponsoring en aan CHTAEF voor hun waardevolle samenwerking.

BCA neemt initiatieven om betalingssystemen op Aruba te reguleren

DE Centrale Bank van Aruba (BCA) heeft kennis genomen van de zorgen die in de media zijn geuit over de tarieven die commerciële banken hanteren voor betaaldien- ➔

sten. Momenteel is er geen wetgeving die deze tarieven reguleert, waardoor banken deze zelf kunnen bepalen. Om de betaalervaring voor consumenten en bedrijven te verbeteren, werkt de BCA aan twee wetsvoorstellen: de "Landsverordening toezicht betaaldienstverleners" en de "Landsverordening toezicht aanbieders van betalingssystemen." Deze wetsvoorstellen bevinden zich in het wetgevingsproces en beogen veilige, efficiënte en redelijk geprijsde betalingssystemen op Aruba te realiseren.

Daarnaast onderzoekt de BCA innovatieve oplossingen om betalingen te moderniseren via het lokale I-Pago-systeem, geïntroduceerd in 2020. Dit omvat 'person-to-person', 'in-store' en 'e-commerce' betalingen. De BCA werkt samen met commerciële banken om succesvolle implementatie te waarborgen, met als doel een gereguleerd, veilig en modern betalingssysteem voor Aruba te creëren.

A.T.A. ondersteunt 'Wow! Dutch Caribbean Uncovered' ter bevordering van natuurbescherming

DE Aruba Tourism Authority (A.T.A.) heeft zich aangesloten bij het project 'Wow! Dutch Caribbean Uncovered', een initiatief van EMS Film/M&N Media Group in samenwerking met het Koninkrijk der Nederlanden. Dit project omvat een film en zesdelige docuserie die de schoonheid, kwetsbaarheid en veerkracht van de zes Caribische eilanden – Aruba, Curaçao, Bonaire, Saba, Sint Maarten en Sint Eustatius – benadrukt. De documentaire zal de ecologische waarde en de hechte band tussen gemeenschappen en hun natuurlijke omgeving belichten. Naast filmvertoningen en educatieve programma's richt het project zich op bewustwording van klimaatverandering en natuurbescherming. Lokale artiesten en schrijvers dragen bij aan een authentieke weergave van de eilanden, ondersteund door een originele soundtrack en aanvullende media-inhoud. Het initiatief streeft ernaar zowel een wereldwijd als lokaal publiek te inspireren en te motiveren om gezamenlijk te werken aan een duurzame toekomst.

Meer informatie: www.wowthenaturefilm.com.

Aruba Bank kondigt aankomst van Sinterklaas op Aruba aan

IN een persconferentie heeft Aruba Bank, samen met de minister van Financiën en Cultuur, Xiomara Maduro, de Commissie Viering Nationale Dagen (CCDN) en andere partners, de officiële aankomstdatum van Sinterklaas en zijn Pieten op Aruba aangekondigd. Sinterklaas arriveert op zondag 17

november 2024 om 16:00 uur bij de APA Toren.

Roxanne Croes, Senior Marketing Officer van Aruba Bank, benadrukte met enthousiasme de betrokkenheid van de bank bij deze geliefde traditie. "We zijn vereerd om de magie van Sinterklaas opnieuw naar Aruba te brengen en zo een bijzondere ervaring te creëren voor families over het hele eiland," verklaarde Croes.

Aruba Bank blijft zich inzetten voor het ondersteunen van culturele evenementen die de gemeenschap samenbrengen en bijdragen aan het creëren van vreugde en eenheid, met speciale aandacht voor de jeugd.

Kies voor de toekomst:

Word basisschoolleraar bij het IPA

BEN je op zoek naar een beroep waarmee je een positieve impact maakt op de huidige en toekomstige generaties? Kies dan voor het leraarschap in het basisonderwijs via het Instituto Pedagógico Arubano (IPA). Het IPA biedt een opleiding tot basisschoolleraar, waarmee je zowel op professioneel als persoonlijk vlak kunt groeien en een verschil kunt maken in de samenleving. De opleiding staat open voor kandidaten met een havo-, vwo- of mbo-4-diploma en voor 21-plussers zonder diploma die een toelatingstoets (21+ Toets) succesvol afronden. De aanmelding kan via www.ipaaruba.com, met een inschrijfgeld van AWG 80,-. Belangstellenden zijn welkom om op de Aruba College Fair 2024 (8-9 november, booth 49) meer informatie te verkrijgen en kennis te maken met het aanbod en de studenten van het IPA.

Officiële Opening van het Departement voor Kinderen en Jongeren op Aruba

OP vrijdag 1 november 2024 opende de Afdeling voor Kinderen en Jongeren (DMH) officieel zijn nieuwe locatie in Seroe Blanco, Aruba. In aanwezigheid van nationale en internationale stakeholders werd de mijlpaal gevierd en werd teruggeblikt op de behaalde resultaten sinds de oprichting in 2022.

Als overheidsinstantie zet DMH zich in voor de naleving van kinderrechtenverdragen en de uitvoering van de Wet Kinderopvang. Belangrijke realisaties zijn de inwerking-treding van de Wet Kinderopvang, de ontwikkeling van een reguleringshandboek voor opvangcentra en de implementatie van een interventiestructuur voor vroegtijdige zorg.

Met een team van vijf heeft DMH ook een digitaal Toolkit voor professionals en een nationaal register voor opvangcentra opgezet. De gemeenschap wordt uitgenodigd om meer te lezen over de projecten en toekomstplannen van DMH via hun website www.dmh.aw.

Trending • NL

Massale Staking Apothekmedewerkers voor Betere Cao en Loonsverhoging

OP dinsdag 12 november leggen duizenden apothekmedewerkers in Nederland het werk neer. Vrijwel alle openbare apotheken zullen die dag gesloten zijn. De medewerkers protesteren op het Malieveld in Den Haag voor eerlijke loonsverhogingen en betere werkomstandigheden.

Volgens FNV-bestuurder Ralph Smeets voeren apothekmedewerkers al drie maanden actie voor een nieuwe cao. Een passend loonbod blijft echter uit. CNV-bestuurder Albert Spieseke benadrukt de zware werkdruk en onderwaardering van apothekersassistenten, een onmisbare schakel in de zorg. De vakbonden eisen een loonsverhoging van minimaal 6% met terugwerkende kracht vanaf 1 juli en een minimumuurloon van 16 euro. De Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie (KNMP) erkent de lage salarissen maar wijst op afnemende budgetten. KNMP-bestuurslid Reinier Bax roept op tot overheidsingrijpen om deze impasse te doorbreken.

Minister Faber Onder Vuur vanwege Beleid en Bezuinigingen op Asielinstellingen

MINISTER Marjolein Faber (Asiel, PVV) krijgt felle kritiek vanuit de Tweede Kamer vanwege haar asielbeleid en geplande bezuinigingen op uitvoeringsinstanties zoals de IND en het COA. Zowel linkse als rechtse partijen uiten onvrede. Rechts vindt dat Faber te traag handelt en onvoldoende asielopvang regelt, terwijl de linkse oppositie de asieldeal als 'asociaal' bestempelt. Bovendien wordt haar begroting bekritiseerd als 'onrealistisch' en 'rammelend'. Faber's plan om drastisch te bezuinigen – met een korting tot 85% – op een moment dat de asielinstroom naar verwachting blijft stijgen, leidt tot grote zorgen over een

vastlopende asielketen en extra kosten voor noodopvang. De minister blijft echter overtuigd dat de asieldeal van PVV, VVD, NSC en BBB de instroom zal verminderen. De Kamer blijft sceptisch, mede door het gebrek aan concrete data en analyses.

Landelijke Treinverstoring Verwacht ProRail Stakingen vanaf Volgende Week

VANAF maandag 11 november starten medewerkers van ProRail met stakingen vanwege vastgelopen cao-onderhandelingen met vakbond FNV. De acties zullen het treinverkeer op verschillende dagen in Nederland ernstig verstoren, met name door het verlaten van verkeersleidingsposten. ProRail waarschuwt dat de impact mogelijk landelijk merkbaar is, aangezien verstoringen in de ochtenduren doorgaans de hele dag kunnen doorwerken. De eerste staking vindt plaats op de centrale post Kijfhoek bij Dordrecht, gevolgd door stakingen in onder meer Amsterdam, Utrecht, Rotterdam en Zwolle. FNV eist een loonsverhoging van 13 tot 15 procent om de inflatiecorrectie en koopkrachtbehoud te waarborgen, terwijl ProRail een stijging van 5,2 procent biedt. Het verschil tussen de partijen blijft groot, en eerdere onderhandelingen leidden niet tot een akkoord. ProRail noemt de eisen van FNV onrealistisch vanwege de aanzienlijke extra kosten.

Dieserverbruik Fors Gedaald Zakelijke Ritten Steeds Vaker Met Elektrische Auto

IN 2023 legden zakelijke rijders voor het eerst meer kilometers af met elektrische auto's dan met dieselauto's, volgens cijfers van het CBS. In totaal reden zakelijke voertuigen 5,9 miljard kilometer elektrisch, een stijging ten opzichte van 4,5 miljard in 2022. Ook plug-in hybride auto's zagen een toename van 1,3 miljard naar 2 miljard kilometer. Het gebruik van dieselauto's daalde fors; zakelijke rijders maakten in 2023 slechts 3,6 miljard kilometers met dieselauto's, tegenover 13,6 miljard in 2018, een afname van driekwart. De benzineauto blijft echter favo- ➔

riet voor zakelijke ritten, goed voor meer dan de helft van alle gereden kilometers. In totaal legden zakelijke rijders in 2023 25,5 miljard kilometer af, gemiddeld 20.500 kilometer per auto. Hoewel het totale aantal gereden kilometers sinds de coronaperiode nog lager is dan voorheen, toont de verschuiving naar elektrisch rijden een duidelijke trend richting duurzame mobiliteit.

BP Verkoopt Alle Nederlandse Tankstations Wegens Beperkte Groei

BP heeft besloten om zijn 310 tankstations en 25 laadhubbs voor elektrische auto's in Nederland te verkopen. Het Britse oliebedrijf ziet beperkte groeimogelijkheden in de relatief kleine Nederlandse markt en wil zijn investeringen richten op grotere markten met meer omzetspotentieel. De hoge kosten van exploitatielicenties, die via veilingen worden vernieuwd, en de krapte op het elektriciteitsnet spelen hierbij een rol. BP hoopt de verkoop eind 2025 af te ronden. De 920 medewerkers op de stations en 100 kantoor- en buitendienstmedewerkers behouden hun baan, maar zullen voor een nieuwe eigenaar werken. De tankstations worden als geheel verkocht, zonder opsplitsing. Hoewel BP zijn tankstations verkoopt, blijft het actief in Nederland met activiteiten in raffinage, smeermiddelen (Castrol) en luchtvaartbrandstoffen. Het bedrag van de verkoop blijft vertrouwelijk. BP's derde kwartaalwinst bedroeg 2,3 miljard dollar, het laagste sinds 2020.

Ruim 27.000 Kankerdiagnoses via Bevolkingsonderzoeken in 2023

IN 2023 kregen meer dan 27.000 mensen in Nederland een diagnose van kanker of een voorstadium daarvan dankzij deelname aan bevolkingsonderzoeken naar darmkanker, baarmoederhalskanker en borstkanker, meldt het RIVM. Vroege opsporing en betere behandelmethoden vergroten de kans op genezing. Het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker kende een lichte stijging van 4% in deelname, mede door een nieuwe aanpak waarbij mensen direct

een zelfafnameset ontvangen. Dit verlaagt de drempel om deel te nemen. Sinds de start van deze bevolkingsonderzoeken zijn sterftecijfers significant gedaald: borstkanker met 42% (sinds 1989), baarmoederhalskanker met 32% (sinds 1995) en darmkanker met 27% (sinds 2013). Het interval voor uitnodigingen voor borstkankeronderzoek is verkort tot gemiddeld 29 maanden, hoewel een deel van de vrouwen langer wacht tussen onderzoeken vanwege capaciteit en persoonlijke keuze, aldus het RIVM.

Toename Fraude met Zorgdiploma's: Ministers Roepen op tot Terughoudendheid bij Vrijstellingen

MINISTER Eppo Bruins (Onderwijs) en minister Fleur Agema (Volksgezondheid) waarschuwen in een Kamerbrief voor toenemende fraude met mbo-zorgdiploma's. Scholen worden opgeroepen terughoudender te zijn met vrijstellingen voor zorgopleidingen, met name wanneer gebruik wordt gemaakt van ervaringscertificaten (EVC's). De omvang van de fraude met EVC's is onbekend, maar de zorgen nemen toe. Het Openbaar Ministerie (OM) onderzoekt een EVC-bureau dat vermoedelijk 800 tot 1200 valse certificaten heeft verstrekt. Daarnaast neemt het aantal onbevoegde zorg-zzp'ers toe, wat in verband wordt gebracht met vrijstellingsfraude. Minister Bruins benadrukt het belang van goed opgeleid zorgpersoneel en noemt de situatie zorgwekkend. Inspecties wijzen op risico's rondom bemiddelingsbureaus, stages en vrijstellingen. Verschillende instanties, waaronder de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en het OM, werken aan het aanpakken van de misstanden. De Kamer wordt later dit najaar geïnformeerd.

Spiedmaatregelen Nodig Deadline Hulp voor Gedupeerden Toeslagenschandaal in Gevaar

STAATSSECRETARIS Nora Achahbar (Toeslagen en Douane) waarschuwt dat de deadline van eind 2027 voor het helpen van gedupeerde ouders van het toeslagenschandaal in gevaar komt zonder forse maatregelen. Vertragingen, zoals bij de afhandeling van 14.000 openstaande bezwaren en het verstrekken van dossiers, zorgen voor knelpunten. De beoordeling van aanvullende schade, zoals gedwongen huisverkoop door terugvorderingen, vertraagt het herstelproces verder. Gemeenten stuiten op problemen bij het helpen van nabestaanden van overleden gedupeerden, aangezien compensatie alleen direct aan gedupeerde ouders wordt verstrekt. Achahbar kondigt de instelling van een spoedcommissie aan, die begin 2025 met advies moet komen. Ook start een pilot "Totaalherstel" om nabestaanden

snel financiële hulp te bieden. Het kabinet blijft zich inzetten voor hulp; tot nu toe heeft 87% van de gedupeerden financiële compensatie ontvangen.

Gemiddelde Huurprijs Stijgt met 7,2%

Studentenkamers Steeds Kleiner en Duurder

STUDENTENKAMERS zijn het afgelopen kwartaal opnieuw duurder geworden, met een gemiddelde huurstijging van 7,2%, volgens cijfers van verhuurplatform Kamernet. De gemiddelde kamerprijs bedraagt nu 653 euro, terwijl de grootte van kamers met 6,8% is afgenomen. Amsterdam blijft de duurste stad met een gemiddelde kamerprijs van 991 euro, gevolgd door Haarlem (809 euro) en Utrecht (734 euro). De prijs per vierkante meter nam met 14% toe. Kamers in Wageningen en Enschede blijven met gemiddeld 350 euro het betaalbaarst, terwijl in steden als Tilburg, Maastricht en Haarlem de prijzen het sterkst stegen. De gemiddelde huurprijs voor appartementen in dertien steden steeg met 11,5%, van 1.531 euro vorig jaar naar 1.707 euro dit jaar. In Den Haag en Amsterdam stegen de prijzen het hardst, terwijl Maastricht en Leiden juist een daling lieten zien. De gemiddelde grootte van appartementen nam af.

Politie Vindt 1 Miljoen Euro bij Onderzoek naar Ondergronds Bankieren

DE politie heeft dinsdag twee verdachten aangehouden in een onderzoek naar ondergronds bankieren. Tijdens gelijktijdige doorzoekingen werd ruim 770.000 euro aan contant geld en circa 240.000 euro aan cryptogeld gevonden. De aanhoudingen vonden plaats in Diemen en Groningen en betroffen een 31-jarige man uit Diemen en een 28-jarige man uit Rotterdam.

Het onderzoek, geleid door het Openbaar Ministerie (OM), begon vorig jaar en richt zich op het verplaatsen van grote hoeveelheden contant geld tussen Nederland en Suriname. Vijf woningen in Amsterdam, Diemen en Rotterdam en een

hotelkamer in Groningen werden doorzocht. Naast contanten en cryptogeld werden luxe horloges, twee voertuigen en een geldtelmachine in beslag genomen. De politie vermoedt dat het geld afkomstig is van misdrijven. Beide verdachten zitten in voorlopige hechtenis en worden vrijdag voorgeleid aan de rechter-commissaris.

Kabinet blijft bij omstreden btw-verhoging ondanks brede tegenstand

HET kabinet zet het plan door om per 2026 de btw op boeken, sport, cultuur, hotels en festivals te verhogen, ondanks aanhoudende protesten en felle politieke tegenstand. Minister Eelco Heinen (VVD, Financiën) benadrukte tijdens een debat dat de maatregel nodig is om lastenverlichting voor alle burgers mogelijk te maken. De btw-verhoging moet 2,3 miljard euro extra belastinginkomsten opleveren, die volgens Heinen worden teruggegeven aan de samenleving. De oppositie, onder leiding van D66'er Hans Vijlbrief, pleit voor alternatieven zoals een belasting op vapes of een suikertaks. Heinen houdt echter vol dat er geen haalbare alternatieven zijn die voldoende steun genieten binnen de coalitie. De Eerste Kamer, waar de coalitie geen meerderheid heeft, vormt het volgende obstakel voor het btw-plan. Een meerderheid daar dreigt alle belastingplannen te blokkeren als het kabinet niet tegemoetkomt.

Experts vermoeden afname anticonceptiegebruik als oorzaak stijgend aantal abortussen

HET aantal abortussen in Nederland is de afgelopen twee jaar met 10 procent gestegen, maar de precieze oorzaak blijft onduidelijk. Experts vermoeden dat de daling in anticonceptiegebruik en misinformatie op sociale media een rol spelen. Uit cijfers van Rutgers blijkt dat het gebruik van de anticonceptiepil onder vrouwen tussen 18 en 49 jaar de afgelopen zes jaar is afgenomen van 30 naar 24 procent. Ook het condoomgebruik is al tien jaar in daling.

Volgens Ingvil de Haan van Rutgers en Soa Aids Nederland vermijden veel vrouwen hormonale anticonceptie uit angst voor bijwerkingen, vaak gebaseerd op misinformatie op sociale media. Universitair docent Lotte Gerritsen benadrukt dat deze zorgen vaak onterecht zijn. Daarnaast wijst Soa Aids Nederland op het belang van betere voorlichting, die sinds 2011 door budgettekorten is verminderd. Betere preventie en uitgebreide informatievoorziening zijn cruciaal om ongewenste zwangerschappen en daarmee abortussen te verminderen.

Europees Parlement steunt benoeming Wopke Hoekstra als klimaatcommissaris

HET Europees Parlement heeft de benoeming van Wopke Hoekstra als Eurocommissaris voor Klimaat en Schone Groei gesteund. Tijdens een hoorzitting benadrukte Hoekstra de urgentie van maatregelen tegen klimaatverandering en stelde hij dat de energietransitie voor iedereen haalbaar moet zijn. Hoekstra beloofde de auto-industrie te ondersteunen bij de vergroening, maar bevestigde dat er na 2035 geen nieuwe benzine- en dieselauto's meer mogen worden verkocht.

Hoekstra benadrukte dat het Europees Sociaal Fonds van 87 miljard euro beschikbaar is om de energietransitie te ondersteunen en dat extra financiering bespreekbaar is indien nodig. De Europese fracties van christendemocraten, sociaaldemocraten, conservatieven, liberalen en groenen steunen zijn benoeming. Het formele akkoord volgt naar verwachting op 21 november. Hoekstra's portefeuille omvat naast klimaat ook belastingen. Zijn opdracht is om de EU

te verduurzamen, met als doel een CO2-reductie van 90 procent in 2040.

Compensatie van €500 miljoen voor stilgelegde kolencentrales gerechtvaardigd

ONDERZOEKERS van de Radboud Universiteit concluderen dat de €500 miljoen compensatie aan kolencentrale-uitbaters RWE en Uniper gerechtvaardigd was. Beide centrales werden in de eerste helft van 2022 stilgelegd als onderdeel van maatregelen om CO2-uitstoot te verlagen, in lijn met de Urgenda-uitspraak. RWE ontving €331,8 miljoen en Uniper €165,3 miljoen.

De tijdelijke sluiting, opgelegd door minister Jetten (Klimaat en Groene Groei), werd teruggedraaid na de Russische inval in Oekraïne en de daaropvolgende energiecrisis, die leidde tot een dringende behoefte aan energieproductie. De onderzoekers stellen dat hoewel de gebruikelijke compensatieregels niet werden toegepast, de uitkering te rechtvaardigen was vanwege de plotselinge aard van de ingreep. Het kabinet had aanvankelijk €730 miljoen gereserveerd, maar dit werd niet volledig benut. Volgens de studie dragen bedrijven bij sluitingen een ondernemersrisico, maar plotselinge maatregelen zoals deze vereisen compensatie.

Levensverwachting in 2030 lager dan verwacht, geen verlaging AOW-leeftijd

VOLGENS het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) zal de gemiddelde levensverwachting van een 65-jarige Nederlander in 2030 uitkomen op 20,96 jaar, iets minder dan de eerder voorspelde 21 jaar. De toekomstige hoogte van de AOW-leeftijd, die wordt vastgesteld op basis van deze levensverwachting, blijft echter ongewijzigd.

De levensverwachting herstelt zich sinds 2022 langzaam na de coronapandemie, die tot een hogere sterfte leidde. Hoewel het sterftcijfer is gedaald, blijft COVID-19 een rol spelen. Hierdoor is een volledig herstel naar de voorpandemische verwachting niet gerealiseerd.

De AOW-leeftijd stijgt bij een hogere levensverwachting, maar daalt niet als de levensverwachting afneemt. Dit leidt tot discussie, met vakbonden die pleiten voor een aanpassing. De levensverwachting voor 65-jarigen nam in de vorige eeuw fors toe, maar stijgt nu minder snel. In 2023 bedroeg deze 19,9 jaar, met een verschil van 2,2 jaar tussen mannen en vrouwen.

KLM **TUI**

Bishita

Hulanda 🔍

Cu TUI of KLM

RESERVA AWO!
www.klm.aw
www.tui.nl

AUA
 AEROPUERTO INTERNACIONAL REINA BEATRIX
www.airportaruba.com

Sports • NL

In Europa League

Ruud van Nistelrooij ontvangt lof na overwinning Manchester United

ONDER leiding van interim-manager Ruud van Nistelrooij behaalde Manchester United een 2-0 overwinning op PAOK Saloniki in de Europa League. Deze zege markeert de eerste Europese overwinning van de club in meer dan een jaar. De Britse media prijzen Van Nistelrooij voor zijn strategische keuzes, met name de inzet van Amad Diallo, die beide doelpunten voor zijn rekening nam.

The Manchester Evening News benadrukt dat Van Nistelrooij de juiste wijzigingen in de aanval doorvoerde, wat resulteerde in een effectieve prestatie van Diallo. The Sun merkt op dat Diallo's optreden indruk maakte op de aanstaande manager Ruben Amorim, die vanuit Lissabon toekeek.

In contrast hiermee kreeg spits Rasmus Højlund kritiek voor zijn optreden. The Manchester Evening News gaf hem een beoordeling van 4, met de opmerking dat hij opnieuw een traag en ineffectief optreden vertoonde, met slechts twee

doelpunten in elf wedstrijden. The Sun beoordeelde Højlund met een 5, eveneens een onvoldoende.

Van Nistelrooij, die na het vertrek van Erik ten Hag als interim-manager fungeert, blijft ongeslagen in zijn drie wedstrijden aan het roer. De overwinning tegen PAOK Saloniki is een positieve noot in een seizoen waarin Manchester United momenteel op de dertiende plaats in de Premier League staat.

Komend weekend staat de laatste wedstrijd onder leiding van Van Nistelrooij gepland, waarin Manchester United het opneemt tegen Leicester City in de Premier League. Na de interlandperiode zal Ruben Amorim het stokje overnemen als nieuwe manager van de club.

Deze ontwikkelingen markeren een periode van transitie voor Manchester United, met hoop op verbetering onder het aanstaande leiderschap van Amorim.

Nederlandse schaatsters strijden om tickets

Start schaatsseizoen met World Cup Kwalificatietoernooi in Thialf

HET nieuwe schaatsseizoen begint op 8 november 2024 met het World Cup Kwalificatietoernooi (WCKT) in Thialf, Heerenveen. Tijdens dit driedaagse evenement strijden Nederlandse schaatsters om 42 startbewijzen voor de zes aankomende World Cup-wedstrijden. Op alle afstanden mag Nederland een beperkt aantal schaatsters afvaardigen.

Programma WCKT 2024

Het toernooischema is als volgt:

Vrijdag 8 november

- 18:00 uur: 5.000 meter mannen
- 20:00 uur: 500 meter (eerste race) mannen
- 20:40 uur: 1.500 meter vrouwen
- 21:44 uur: 500 meter (tweede race) mannen

Zaterdag 9 november

- 14:10 uur: 3.000 meter vrouwen
- 15:29 uur: 500 meter (eerste race) vrouwen
- 16:13 uur: 1.500 meter mannen
- 17:16 uur: 500 meter (tweede race) vrouwen

Zondag 10 november

- 12:05 uur: 10.000 meter mannen
- 14:11 uur: 5.000 meter vrouwen
- 15:27 uur: 1.000 meter vrouwen
- 16:22 uur: 1.000 meter mannen
- 17:11 uur: massastart mannen en vrouwen
- 18:22 uur: ploegenachtervolging mannen en vrouwen

Op de 500 meter wordt een klassement opgemaakt over twee races om de invloed van toevalligheden te minimaliseren.

Deelnemers en afwezigen

Onder de deelnemers bevinden zich prominente schaatsters zoals Jutta Leerdam, Joy Beune, Kjeld Nuis en Joep Wennemars. Opvallende afwezige is Femke Kok, die door het cytomegalovirus (CMV) het toernooi moet missen en daardoor niet zal deelnemen aan de World Cups.

Uitzendingen

De NOS zendt het WCKT live uit. Op vrijdag 8 november begint de uitzending om 18:00 uur op NPO 1 en schakelt om 19:50 uur over naar NPO 3. Op zaterdag 9 november start de uitzending om 14:05 uur op NPO 1, en op zondag 10 november om 13:10 uur, eveneens op NPO 1.

Vooruitblik op de World Cup-wedstrijden

Na het WCKT richten de gekwalificeerde schaatsters zich op de volgende World Cup-wedstrijden:

- 22-24 november 2024: World Cup 1 in Nagano, Japan
- 29 november - 1 december 2024: World Cup 2 in Peking, China
- 24-26 januari 2025: World Cup 3 in Calgary, Canada
- 31 januari - 1 februari 2025: World Cup 4 in Milwaukee, Verenigde Staten
- 21-23 februari 2025: World Cup 5 in Zakopane, Polen
- 28 februari - 2 maart 2025: World Cup 6 in Thialf, Heerenveen

Deze wedstrijden vormen de opmaat naar de wereldkampioenschappen later in het seizoen.

Met het WCKT wordt het startschot gegeven voor een veelbelovend schaatsseizoen, waarin Nederlandse schaatsters zich opnieuw willen meten met de wereldtop.

Door vermissing iconische trofee

Herintroductie van de Winmau World Masters door PDC overschaduwd

DE Professional Darts Corporation (PDC) heeft aangekondigd dat het toernooi 'The Masters' vanaf 2025 wordt omgedoopt tot de 'Winmau World Masters'. Dit besluit heeft geleid tot bezorgdheid binnen de dartswereld, aangezien de iconische trofee van het oorspronkelijke toernooi spoorloos is.

Herintroductie van de Winmau World Masters

De Winmau World Masters, voor het eerst gehouden in 1974, was jarenlang een prestigieus evenement onder de vlag van de British Darts Organisation (BDO). Na het faillissement van de BDO in 2020 nam de World Darts Federation (WDF) het toernooi over. Met de recente aankondiging van de PDC om het toernooi te herintroduceren, wordt beoogd de historische waarde en traditie van het evenement nieuw leven in te blazen.

Verdwijning van de iconische trofee

Een onverwacht obstakel bij de herlancering is het verdwijnen van de oorspronkelijke Winmau World Masters-trofee. Voormalig BDO-speler Vincent van der Voort onthulde in de podcast 'Darts Draait Door' dat de zoon van de eigenaar van Winmau contact met hem opnam met de vraag of hij wist waar de trofee zich bevindt. Van der Voort gaf aan dat niemand op de hoogte is van de huidige locatie van de beker.

Reacties uit de dartswereld

De beslissing van de PDC om de Winmau World Masters te herintroduceren heeft gemengde reacties opgeroepen. Sommige fans en spelers zijn verheugd over de terugkeer van het historische toernooi, terwijl anderen bezorgd zijn over de impact op de WDF, die het

evenement sinds het faillissement van de BDO organiseerde. Van der Voort begrijpt de verontwaardiging, maar benadrukt ook dat de WDF kritisch naar haar eigen functioneren moet kijken.

Toekomst van het toernooi

De vernieuwde Winmau World Masters staat gepland voor eind januari 2025. De PDC heeft aangegeven vast te willen houden aan de tradities van het oorspronkelijke toernooi, inclusief het gebruik van de iconische trofee. Het is echter onzeker of de oorspronkelijke beker tijdig wordt teruggevonden of dat er een replica zal worden gemaakt.

De PDC en Winmau hebben nog geen officiële verklaring gegeven over de verdwijning van de trofee.

De herintroductie van de Winmau World Masters door de PDC markeert een belangrijke stap in het behoud van darts tradities. De verdwijning van de iconische trofee werpt echter een schaduw over de voorbereidingen.

De komende maanden zullen cruciaal zijn om te bepalen hoe de PDC en betrokken partijen deze uitdaging aanpakken en het toernooi succesvol nieuw leven inblazen.

NOW PLAYING

Elevation

A single father and two women venture from the safety of their homes to face monstrous creatures to save the life of a young boy.

Red One

When a villain kidnaps Santa Claus from the North Pole, an E.L.F. (Extremely Large and Formidable) operative joins forces with the world's most accomplished tracker to find him and save Christmas.

Venom: The Last Dance

Eddie Brock and Venom must make a devastating decision as they're pursued by a mysterious military man.

Singham Again

Drawing parallels to the Ramayana, Singham and his allies confront a mysterious antagonist in their quest to rescue his spouse.

For Showtimes and Online Ticketing: www.caribbeancinemas.com

RECETA DI DIA

Cheesy Garlic Chicken Wraps

CHEESY Garlic Chicken Wraps ta un solucion perfecto pa un cuminda rapido y yena di sabor. Cu un toke cremoso y e aroma iresistibel di conoflok, e wrapnan aki ta ideal pa lunch of cena sin complicacion. Sigui e receta simpel aki pa disfruta di un plato cu lo encanta henter e famia.

Ingrediente:

2 pecho di galiña corta na repi
 1 telep di garlic powder
 1 telep di onion powder
 Salo y pepper na gusto
 1 cup di keshi raspa (cheddar of mozzarella)
 4 tortilla di hariña
 2 cuchara di manteca diti
 1 djente di conoflok, corta fini
 2 cuchara di peterselie fresco corta (opcional)
 Azeta pa cushina

Instruccion:

1. Prepara e galiña: Sasona e repinan di galiña cu garlic powder, onion powder, salo y pepper. Cushina den un panchi cu poco di e azeta riba candela medio-halto, te ora cu nan ta bruin y bon cushina. Sacanan di e panchi y reserva.
2. Prepara e conoflok cu e manteca: Den un container chikito, mescla e manteca diti cu e conoflok corta y e peterselie.
3. Arma e wraps: Pone un poco di keshi raspa den centro di cada tortilla, despues p'e repinan di galiña cushina. Dobla e randnan y loranen firmemente.
4. Tosta e wrapsnan: Hunta cada wrap cu e mescla di manteca y conoflok. Cushina den un panchi cayente of un plancha te ora cu nan ta brui y e keshi diti.
5. Sirbi: Corta e wraps na mita y sirbi nan cayente. Bo por compaña nan cu un salada fresco of bo saus favorito.

Disfruta di e delicia casera aki den algun minuut!

Fortaleza pa Famia

Grandi t'e amor y fieldad di Dios pa nos tur

TIN un cantica cu ta bisa : Grandi ta bo fieldad, O Dios mi Tata, nunca den bo por tin cambio hamas, tur Bo bondadnan na mi ta precioso, pa tur eternidad Bo ta mescos.

Ora nos ta cant'e cantica ey for di profundidad di nos curason, sabiendo ken Dios ta pa nos, kico E a haci pa nos, for di unda E a saca nos, di kico E a libra nos, nos wowo mester yena cu lagrima, pasobra cada ken sa kico Dios a haci pa nan.

Tin hende cu E a libra di morto.

Tin hende cu E a libra di prizon.

Tin hende cu E a sana di malesa cronico.

Tin hende cu E a saca for di gara di satanas.

Tin hende cu E a libra di depresion mental.

Tin hende cu E a libra di droga y alcohol.

Tin hende cu e a libra di inmoralidad y abominacion.

Pero hopi hende ta sconde locual Dios a haci pa nan enbes di duna testimonio di e amor, fieldad y grandesa di Dios.

Ora nos mira con hende ta chercha Dios, haci bofon, rechasa, purba di manipula, aproba maldad, halsa nivel di hipocresia, cambia e berdad di Dios pa mentira, nenga di reconoce Dios, consenti cu maldad, ora ey esnan cu ta stima Dios y cu ta reconoce Dios su bondad y su misericordia ta bira hopi tristo.

Ta con tin hende ta trata Dios asina con cu ta y ta lubida nan ta lubida ken Dios ta? Ta respet no tin, of nan ta kere cu nan ta mas grandi cu Dios, tin hopi hende no sa cu Dios por pone hende drumi y cu nan no por lanta for di nan cama, (Revelacion 2:21-22) y tin hopi no tin conocimiento di Romanonan 1: 28-32, kico por pasa cu hende ora cu nan no kier reconoce Dios. Ta bon pa tur hende tene cuenta locual ta para skirbi den 2 Thesalonisensenan 1:11-12.

Den Numbernan 23:19 ta para skirbi: Dios no ta hende, cu E lo gaña, ni yiu di hende, cu E lo repenti. Acaso E a bisa y E lo no hacie?. Of E a papia y E lo no cumpli?

Den Lucas 21:32-33 Hesus ta bisa: Di berdad, di berdad mi ta bisa boso, e generacion aki lo no pasa, prome cu tur cos tuma luga. Cielo y tera lo pasa, ma Mi palabranan lo no pasa.

E lo cubri bo cu Su plumanan y bao di Su halanan lo bo

busca refugio, Su fieldad ta un escudo y un baluarte (Salmo 91:4).

O Señor bo ta mi Dios, lo mi halsa Bo, lo mi duna gradicimento na Bo nomber, pasobra Bo a haci cosnan maravivoso, plannan forma hopi tempo pasa den fieldad perfecto (Isaias 25:1).

Ma Señor ta fiel y E lo fortalece y warda boso, di e malvado (2 Thesalonisenenan 3:3).

Awor cu e Dios di pas mes santifica boso completamente y cu boso spirito y alma y curpa sea preserva completamente, sin culpa n'e binida di nos Señor Hesus Cristo. Fiel t'esun cu ta yama boso y E lo haci esaki sosode tambe, (1 Thesalonisensenan 5:23-24).

Señor tin compasion y misericordia di nos y aunke nos por ta infiel, Dios semper ta fiel, Su fieldad ta di eternidad pa eternidad, E a duna su Yiu unigenito pa ken cu kere dj'E wordo salba y tin bida eterna.

Ora nos corda con grandi Su fieldad ta, a keda solamente nos por arepenti di nos picanan y hiba un bida den boluntad di Dios tur momento y demostra fieldad na Dios.

Santo di Dia

Un modelo di fortaleza, fe y husticia

Awe ta dia di San Teodoro

TUR 9 di november, Iglesia ta honra e memoria di San Teodoro, conoci tambe como San Teodoro e Estudita, un martir cu a laga un profundo legado di curashi, fe y fidelidad den e principionan cristian. E santo aki, cu a biba den siglo IX na Constantinopla, a destaca no solamente pa su defensa di e imagennan sagrado, sino tambe pa su firme compromiso cu e husticia y bida monastico.

San Teodoro a nace den seno di un famia noble na Constantinopla, ricibiendo un formacion religioso solido desde su infancia. Bao guia di su omo, San Platon, el a drenta den e monasterio di Sakkoudion, caminda el a adopta un estilo di bida basa riba oracion, disciplina y amor pa berdad. Mas despues, el a bay e monasterio di Studios, di cual e lo a tu a su nomber y for di eynan a lidera un importante reforma monastico.

Su bida, marca p'e contexto di e crisis iconoclasta, un conflicto cu a dividi profundamente e iglesia y e Imperio Bizantino. Den e epoca aki, e autoridadnan imperial a prohibi e veneracion di imagen religioso, considerando nan un forma di idolatria. San Teodoro, cu gran curashi, a opone n'e maneho aki, argumentando cu e imagennan tabata u expresion legitimo di fe, permitiendo e creyentenan conecta mas profundamente cu lo divino.

E postura aki a hib'e na enfrenta cu e emperadornan di su tempo, siendo exilia na varios ocasion y sometiendo na tortura. A pesar di e sufrimentonan aki, San Teodoro nunca a renuncia na su conviccionnan. El a sigui skirbi carta y tratado teologico, defendiendo cu claridad e importancia di e imagennan den liturgia y e culto cristian. Fuera di su defensa di fe, San Teodoro a destaca pa su lucha contra corrupcion

dentro di Iglesia y sociedad. El a rechasa e interferencianan politico den e asuntonan eclesiastico, promoviendo un autonomia cu lo fortalece e spiritualidad y e disciplina di e monasterionan. Su liderazgo a atrae hopi siguido, cu a mira den dje un ehempel di integridad y dedicacion absoluto na Dios.

San Teodoro a fayece na aña 826, lagando un legado di resistencia contra e adversidad y un modelo di bida enfoca riba e amor na Cristo y e berdad. Su obra y si escrituranan tabata un fuente di inspiracion p'e cristiannan di tur e epocanan y su memoria ta celebra como un ehempel di fidelidad y curashi den tempo di prueba.

Awendia, e fielnan ta recorda San Teodoro como un simbolo di speransa, invitando tur pa keda firme den su creencia, pa busca husticia y pa biba cu fe profundo, hasta memey di e retonan di mas dificil.

Gradicimento y invitacion

Den nomber di Famia Figaroa-Croes nos kier a gradici tur esnan cu di un of otro manera a duna sosten, consuelo y atencion durante e tempo dificil di salud, fayecimento y entierro di nos ser stima;

Maria Salome Figaroa Croes

Un danki grandi na tur esnan cu a manda krans, condolencia via jamada nan, mensahe ariba Whatsapp y Facebook.

Un danki special na tur e zuster nan di Wit Gele Kruis Aruba cu a trata Maria cu hopi amor.

Un danki tambe na staff y personal di Wondenpoli, Lite Life Medicab y Trinity Aruba.

Na staff y personal di Olive Tree Care & Crematory masha danki pa e bon servicio brinda na famia den e momento dificil.

Alaves nos ta manda un invitacion pa 3 Santo Sacrificio di misa cu lo tuma lugar dia nan:

Diasabra 9 November 7or di anochi

Dialuna 11 November y Diabierna 15 November 6:30 di atardi

Tur 3 misa lo ta na Misa Santa Ana na Noord.

Despues di misa di diabierna 15 November lo tin un Rosario na cas Boroncana 10A pa descanso di su alma di nos ser stima Maria.

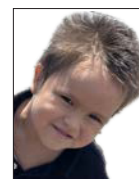

Cu inmenso dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima

Henricus Maria Arends

*02-03-1942 - †07-11-2024

Acto di entierro lo wordo anuncia despues.

Jesús dijo: "Dejen que los niños vengan a mí; no se lo impidan, porque el reino de los cielos es de quienes son como ellos". Mateo 19:14

Anunciamos fallecimiento de nuestro angelito:

Ali Nejat Francisco Jaramillo Muevecela

*12-07-2021 - †05-11-2024

A nombre de su:

Papa: Francisco Jaramillo

Mama: Maria Isabel Muevecela

Hermano: Isaac Jaramillo

Abuelos: Francisco y Irmade Jaramillo
Onias Muevecela
Rosa Loja

Tios y tias: Maria Jaramillo, Mileyda Jaramillo, Gladys Jaramillo, Roselin Jaramillo, Miriam Muevecela, Eduardo Muevecela, Nila Muevecela

Demas familia: Oraima Alias Cruz, Darle Alias, Kathleen de Cuba, Wilfred de Cuba

Invitamos para el acto de entierro que sera el **miercoles 13 de noviembre 2024** de 2:00 a 4:00 pm, despues para el Cementerio Sabana Basora

Gradicimento

Famia ta gradici tur persona cu di un of otro forma a muestra nan atencion, cariño, amor y cu a duna nos sosten durante e momento hopi dificil na ora di fayecimento di nos tata, welo y bisa welo stima:

Ismael "Esy" Maduro

Nos ta aprecia tur muestra di atencion y esaki ta un gran sosten pa nos.

Danki di curason ta bai na tur enfermera y enfermero di Unit B piso 4 di Dr. Horacio Hospital y tur voluntarianan y profesionalnan cu a yuda nos tata Esi na Hospice Atardi.

Pa Descanso di alma di nos tata stima, un invitashon ta bai pa asisti na un Santo Sacrificio di misa **diasabra 9 di November 2024** pa 7or na Misa Immaculada Concepcion Santa Cruz.

'Señor, Dios mio, mi alma tiene sed de ti.
Señor Tú eres mi Dios, a ti te busco:
de ti sedienta está mi alma."
Salmo 62

Cu dolor inmenso na nos curason y gradicido pa
locual ela nifica pa nos,
nos ta participa fayecimento di:

Sr. Victoriano
E. Franken

Mihor conoci como "Bito"
*11-05-1945 - †01-11-2024

Na number di su:

Esposa:
Ilva Franken-Kelly

Yiunan:
Caroline J. de Cuba y Hubert de Cuba
Marisol V. Franken
Glenn E. Franken

Nietonan:
Ghislaine de Cuba
Ilvienne Franken y Nayeli Arends

Rumannan:
Thomas y Lola Franken
Martin Farro
†Francisco Farro
†Severino Farro
Agregpina Farro
Rubino Farro
Marco Farro
Glenda Farro
†Franklin Farro

Cuñanan:
Myrna Falcon-Kelly
Yolanda Ruiz-Kelly

Manera yiu:
Ana Maria Vanegas
Patricia Pernalette
Enrique
Reagan (Hulanda)

Rumannan: Thomas y Lola Franken
Martin Farro
†Francisco Farro
†Severino Farro
Agregpina Farro
Rubino Farro
Marco Farro
Glenda Farro
†Franklin Farro

Ihanan: Jean Claude Farro
Jean Mark Farro

Trio Los 3 y amigonan

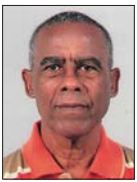
Demas famia:
Franken, Farro, Kelly, Arends, de Cuba, Tromp,
Pontillius, Feliciano, Leest, Kock,Ruiz, Figaroa,
Orman, Britten, Giel, Semeleer y demas famia.

Ta invita pa acto di condolencia y despedida
cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home
diasabra 9 di November 2024 di 2'or pa 4'or di
atardi.

Cremacion lo tuma lugar despues den seno
familiar.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida
algun famia of conocir.

Despues di despedida nos no ta ricibi bishita di
condolencia na cas.

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el
a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den
nos mente y curason. "Cerca Dios mi alma ta na paz,
ta di DJ'E mi salvacion ta bin" - Salmo 62:1

Cu inmenso dolor na nos curason, nos ta participa
fayecimento di nos ser stima:

Roberto Rodolfo Leonora

Mihor conoci como "Papi" / "Beton" / "Toro Brabo" /
"Joe Kerry"
* 17 April 1940 - † 31 Oct 2024

Su Mamayornan:
†Cecilia Leonora Nahr
†Benjamin Leonora

Na number di su:
Esposa: Lucille (Zus) Leonora Lampe

Yiunan:
Suzette y Fisel Pereira Leonora y famia
Marlon Leonora y Dairina Martis y famia
Ayrellis y Reimond Gierigoria Leonora y famia
Nataly y Oscar Molina Leonora y famia
Solange Leonora y Victor Sille y famia
Robertino y Angely Wever Leonora y famia
Rocilliene Leonora y yuinan

Yiunan di Criansa:
Aruline La Croes y yuinan
Clifton y Monica Winterdaal y famia
George Winterdaal (Tio George)

Rumannan:
† Palmita Richardson Nahr
† Anatilia (Aida) Stuart - Nahr
† Johanita (Juliana) Anthonij Nahr
Christiaan (Jan) Nahr
† Eloterio (Rubein) Leonora
† Ligia Ragia (Rugia) Lai - Leonora
Ambrosio (Romero) Leonora
† Leonard (Ronald) Leonora
† Irene Leonora
Virgilio (Lyo) Leonora
Leon (Dimitri) Leonora
Dionisio (Richel) Leonora

Tantanan: Modesta Leonora
Celia Engehart
Eligia Leonora

Na tur su nieto y nietanan, bisanieto(a)nan , tata
nieto(a)nan, primo(a)nan, sobrino(a)nan, Swa y
Cuñanan, Comer y Compernan, su ex coleganan di
Curacao Dry Dok Maatschapij (CDM) y tambe na
Aruba First National Bank y RBT

Bon amigonan di cas: Eddy Schoop, Nelkis y Alvin
Arends y famia, Cathy Helder y famia, Hector Moreno

Bon Bisiñanan: Tromp, Matos, Pietersz, Odor, Lugo

Famianan na Corsow:
Leonora, Nahr, Anthonij, Stuart, Richardson, Lai, Sambo,
Curiel, Everts, Martes, Penij, Stacie, Martina, Pieter,
Lampe

Famianan na Aruba:
Lampe, Leonora, Quandt, Cornes, Hieroms, Haddocks,
Winterdaal, Arciniegas

Gradicimento ta bai na Fundacion Paraiso pa nan
cuido na "Papi" manera nan tambe a yame.

Si den nos tristesa nos por a lubida un familiar nos
disculpa.

Lo tin un anochi di condolencia **diabierna 8 November**
di 7 pa 9 pm na Aurora Funeral Home.

Respons lo tuma lugar **diasabra 9 di November di 9** pa
11 am na Aurora Funeral Home sigui pa cremacion den
ceno familiar.

Nos disculpa cu despues di cremacion NO ta ricibi
bishita di condolencia na cas.

Famia ta pidi pa bin bisti den colornan alegre pa
celebra bida di Roberto.

En bez di flor of krans lo tin un box disponibel na Aurora
Funeral Home

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur
loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba
pa semper den nos mente y curason.

" Cerka Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi
salvacion ta bin."
Salmo 62:1

Cu inmenso tristesa den nos curason nos ta
anuncia fayecimento di nos mama, wela,
bisawela, ruman y tanta.

Sra. Andrea
Croes-Boekhoudt

Mihor conoci como Ana of Tan Dea
30 November 1935 – † 06 November 2024

Na number di su:

Casa: † Adriano Croes "Jan"

Yiunan:
Leo & Beatriz Croes-Lopez
Nilca & Jacintho Figaroa - Croes
Edwin & Beatriz Croes – Guadarrama
Adri Croes

Nietanan:
Ninouska (Uka) Figaroa
Natasha Figaroa & Raynold Trimon
Vanessa Croes & Jay-Tha Fingal
Valentina Croes & Alfredo Mármol
Lis Croes & Safak Metin
Brigitte Croes & Jorvin Cuba

Bisanieto/anan:
Adren Ju-Ju van der Biezen
Raelyn & Jace Trimon

Rumannan:
† Carmen & † Theodoro Fingal
† Felicia Boekhoudt
Nica & † Betty Feliciano
Theresita & † Antonio Croes
Raphaël & Lena Boekhoudt
† Theo & Deta Boekhoudt

Sua & Cuñanan:
† Jenchi & † Tichi Croes
† Juanita & † Paulus Croes & Famia
† Cerilio Croes & Yiu & Famia
Gabriel & Sita Croes & Famia
† Minguel Croes & Famia
† Antonio Croes & Famia

Subrino y Subrina nan, Primo y Prima nan, Ihanan.

Ayudantenan di cas:
Deta, Lisbeth, Nancy & Jorella

Demas famia: Boekhoudt, Croes, Figaroa,
Lopez, Guadarrama, Trimon, van der Biezen,
Fingal, Metin, Cuba, Mármol, Feliciano, Kock,
Zara, Donata, Maduro, Lacle, Lampe, Beddo,
Anthony, Vrolijk, Kelly, Loefstop.

Ta invita pa acto di condolencia y despedida
cual lo tuma lugar na Royal Funeral Home **11**
November 2024 di 7'or pa 9'or di anochi.

Acto di entiero lo tuma lugar **12 November**
2024 na Royal Funeral Home di 9or -11or di
mainta. Despues lo sali pa Santana Catolico na
Paradera. Despues lo sali pa Santana Catolico
na Paradera.

Enbes di flor of krans, lo tin un box disponible
pa donacion na Stichting Edmund E. Harms
Foundation.

Despues di despedida nos no ta ricibi bishita
di condolencia na cas. Disculpa nos si den nos
tristesa nos por a lubida algun familiar.

IN LOVING
MEMORY

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada;
den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña
forsa". - Salmo 23

Cu imenso dolor pero agradecido pa loke el a
significa pa nos, ta anuncia fayecimento di nos
tata, welo, bisawelo, ruman y omo stima:

Sr. Armando
Rafael Gonzalez

miho conoci como "Mando"
*6 October 1942 † 31 October 2024

Su yiunan:
Ruthmila Gonzalez y Roony Boyé
Bianca Gonzalez

Mama di su yiunan:
Beulah Hoefnagel

Rumannan:
Ofelia Gonzalez-Priest y yiunan
Auristella Gonzalez y yiunan
Alberto y Sylvia Gonzalez-Tromp y yiunan
Yolanda Gonzalez-Pietermella y yiunan
Imelda Gonzalez-Thokaai y yiunan
Aurelio Gonzalez y yiunan

Nietonan:
Allen Boyé
Rygell Boyé
Joshua Rasmijn

Bisanietonan:
Shadienne Rasmijn
Julien Rasmijn
Sirah Rasmijn
Rydion Boyé
Jacob Rasmijn
Jailizienne Rasmijn
Illumi Boyé
Cathalëa Boyé

Su lha Bernardo Croes

Subrino y subrinanan, primo y primanan, swa y
cuñanan, amistadesnan y conociman.

Demas famia:
Gonzalez, Hoefnagel, Boyé, Jackson, Priest,
Pietermella, Thokaai, Gomez, Tromp Rasmijn,
Lesire, Gordon, Nedd, Julien, Wilson, Croes,
Leonard, Duzong, Monsanto, Raymond,
Richardson, Koc, Abreu, Hassell, Cathlin, Castillo,
Paesch, Maduro, Solognier, Ridderstap, Anthony,
Molina, Cornelio, Ecury y demas famia nan na
Hulanda y St.Maarten.

Nos ta pidi nos mas sincero disculpa si den nos
tristes nos por a lubida algun famia.

Acto di condolencia lo tuma lugar **diabierna 8
November 2024** na Pray Funeral Home na San
Nicolas di 7or te 9or di anochi.

Acto di entiero lo ta tuma lugar **Diasabra 9
November 2024** na Pray Funeral Home na San
Nicolas di 2or te cu 4.00or di atardi, despues nos
lo hiba nos defuntu stima na su ultimo lugar di
sosiego na Santana Catolico na San Nicolas.

Lamentablemente despues di entiero nos no por
ricibi bishita di condolencia na cas.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde E ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forza". - Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Filomena
Figaroa Boekhoudt

Miher conoci como "Mena"
*29-04-1955 - †03-11-2024

Mayornan: †Anita y †Luis Boekhoudt

Na number di su:
Casa: Luis Figaroa

Yiunan: Mari-Lou Figaroa y Richenel de Jongh
Emy-Lou Figaroa

Nietanan: Mary-Louise de Jongh
Richinelda de Jongh
Richelly de Jongh
Heleny Figaroa
Emberly Figaroa

Con suegra: Liria Roza

Rumannan: Mario y Anita Boekhoudt-Arends y yiunan
Camimi y Buchi Werleman-Boekhoudt y yiunan
Chimina y †Oscar Croes-Boekhoudt y yiunan
Maga y Luis Figaroa-Boekhoudt y yiunan
Betty y Gino Vreugd y yiu
Chelita y Manuel Kelly-Boekhoudt y yiunan
Fina y Hensley Pourier-Boekhoudt y yiunan

Sua y cuñanan: Rita Geerman
Jose Figaroa (Hulanda)
Nata y †Eddy Tromp-Figaroa y yiunan
Lourdes Figaroa y famia
† Magdalena Figaroa y yiu

Sobrino- y sobrinanan, primo- y primanan

Ihanan: Julissa Croes-Werleman
Esmeralda Kelly

Demas famia: Boekhoudt, Figaroa, de Jongh,
Werleman, Croes, Kelly, Vreugd, Pourier, Arends, Tromp,
Roza, Albertus

Ta invita pa acto di condolencia y despedida cual
lo tuma lugar na Aurora Funeral Home **dialuna 11 di
November 2024** di 7'or pa 9'or di anochi.

Cremacion lo tuma lugar despues den seno familiar.

Enbes di flor of krans lo tin un box disponibel pa
donacion na Koningin Wilhemina Kankerfonds.

Despues di despedida nos no por ricibi bishita di
condolencia na cas.

Disculpa nos si den nos tristesa nos por a lubida algun
famia.

Preferibel bini bisti na colorman alegre.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi
sosega. E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forza".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Edgard Anthony Ruiz

*12-09-1966 - †07-11-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Cerca Dios mi ta paz manera un yui cerca su
mama. Senjor, mi curason no ta sorberbe, I
mi bista no ta arogante, Mi n' ta corre tras di
cosnan muchu grandi, i mi no ta gara mucho
haltu; Mi anshanan a calma den mi, mi curason
a bira trankil. - Salmo 131

Cu dolor na nos curazon, pero conforme cu
boluntad di Dios, nos ta participa fayecimento
di nos ser stima:

Cecilia Maria
Henriquez

Miher conoci como "Pepe"
*22-11-1941 - †02-11-2024

Yiu:
Gregory Carolina y Soraya Ras-Carolina

Nieto:
Jaymer Carolina y Laura Nanninga

Mayornan:
†Jacinto Henriquez y †Ersilia Franken-Henriquez

Rumanan:
†Calin Henriquez
†Rey Henriquez y †Isabel Zuluaga-Henriquez
Ale Henriquez y †Rita Koolman-Henriquez
†Vi Henriquez y †Otilia Marval-Henriquez
†Mite Henriquez
Dichi Henriquez y Mary Wouters-Henriquez

Manera Ruman:
Elia Noguera y Yui

Sobrinonan:
Rudy Henriquez y Yuinan
Milda Croes-Henriquez y Robby Croes y Yuinan
Franklin (Pancho) Henriquez y Rocio Lazaro-
Henriquez y Yuinan Ruth Croes-Henriquez y Lino
Croes y Yuinan
Mariela Henriquez y Yuinan Andre Henriquez y
Yuinan
Francis Henriquez y Emely Arcaya-Henriquez
y Yuinan Michael Henriquez y Mickie Riddle-
Henriquez
Eric Henriquez y Yuinan
Eileen Angela-Henriquez y Kenneth Angela y
Yuinan Sandy Henriquez y Yeraldin Salimas

Su sobre subrinonan, primo y primanan, comper
y comernan, ihanan, bisñanan, amiganan Cas
di mi Dudu Romulo y Zhenia

Demas Famia:
Henriquez, Carolina, Franken, Werleman,
Arends, Van der Linden, Ruiz, Koolman,
Zuluaga, Marval, Wouters, Noguera, Croes,
Angela, Lazaro, Riddle, Arcaya, Ras, Geerman,
Rasmijn, Wernet, Gomez, de Cuba, Jansen,
Curiel, de Lanoy, Schwengle, Ventura, Thijsen,
Dirksz.

Acto di despedida cual lo tuma lugar **dialuna
11 November 2024** for di 9'or pa 11'or di mainta
na Pray Funeral Home.

Sigui pa acto cremacion cu lo tuma lugar
despues den seno familiar.

Nos ta pidi nos disculpa si den nos
momentonan di tristesa nos por a lubida un of
otro famia.

Nos ta pidi nos disculpa cu despues
di cremacion nos no ta ricibi bishita di
condolencia na cas.

Scan nos QR code y bira abonado di AWEMainta

Completamente GRATIS

1: Usando bo camera di telefon,
scan nos QR code na banda.

2. Bay riba "Show Options",
"Open in browser".

3. Yena e formulario.

**Haya AWEMainta
tur dia den bo inbox!**

www.awemainta.com

www.facebook.com/AWEMainta

5880022

noticia@awemainta.com
aviso@awemainta.com